

Szolnok Megyei Jogú Város

Alpolgármestere

Az előkészítésben közreműködött:

Humán Igazgatóság Munkatársai

Integrációs Munkabizottság

Az előterjesztést véleményezi:

Egészségügyi, Szociális és Sport Bizottság

Pénzügyi Bizottság

Oktatási és Kulturális Bizottság

ELŐTERJESZTÉS

Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlésének

2010. február 25-i ülésére

**A Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Integrációs Programjának
felülvizsgálatára és aktualizálására**

valamint

**Beszámoló az IVS Anti-szegregációs Terv 2009. évi intézkedéseinek
eredményeiről**

Tisztelt Közgyűlés!

A Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata a városban élő halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi rétegek életesélyének javítására, különösen a cigány/roma lakosság társadalmi és gazdasági integrációja, a kisebbségi identitás megőrzéséhez szükséges feltételek biztosítása, és a megvalósuláshoz szükséges legszélesebb körű társadalmi konszenzus kiépítése és fenntartása érdekében alkotta meg 2005-ben - akkori elnevezésével – „Roma Integrációs Programját”.

Az integrációs program megalkotásakor abból a társadalmi tényből indultunk ki, hogy a támogatni kívánt hátrányos helyzetű társadalmi rétegek körében jelentősen felülreprezentált cigány/roma lakosság hátrányos helyzete összetett, ily módon nem redukálható egyszerűen csak szegénységi, vagy kisebbségpolitikai kérdéssé. A szóban forgó kisebbségi, nemzetiségi csoporttal való foglalkozás – már csak létszámviszonyaik alapján is – kiemelt hangsúlyt érdemel.

A korábbi, Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának „Roma Integrációs Programjára” felülvizsgálatáról és aktualizálásáról szóló, 45/2007.(III. 29.) számú közgyűlési határozatával elfogadott alapkoncepcióban rögzítettek alapján elmondható, hogy a cigány/roma közösségek helyzete sok tekintetben más, mint általában a hátrányos helyzetű társadalmi csoporthoz sorolhatóké, vagy mint a többi hazai kisebbségé. Gondjaik kevésbé az identitás megőrzésével kapcsolatos - nyelvi, kulturális - jellegűek, esetükben leginkább hatványozottan a szociális, egészségügyi, foglalkoztatási, oktatási, szakképzési és diszkriminációs problémák merülnek fel.

Amint a „Cigánysors. A cigányság történeti múltja és jelene II.” című, Márfi Attila szerkesztésében megjelent kötet előszavában olvasható:

"A jelenlegi gazdasági, politikai és közállapotok amnéziába süllyeszti a magyar emberek millióit, még az öregek is - akik látták az elmúlt rendszerben, hogy a cigányok is építik két kezükkel és verejtékükkel az országot, dolgoztak a szén- és uránbányában, a kohászatban, a köztisztaságban, az útkarbantartásban, a mezőgazdaságban stb., most úgy kezelik a cigányokat, mint akik most érkeztek valami távoli bolygóról. (...)

Ezért tartom különösen fontosnak, hogy legyenek olyan szakemberek, szervezetek, akik hivatásuk gyakorlása mellett elkötelezettek a cigányság történelmének feltárásában és reális értelmezésében."

A társadalmi problémák összetett jellegéből adódóan, ezek a kisebbségi jog keretei között nem oldhatók meg. A kisebbségi önkormányzatok, mint elsődleges legitim érdekképviselők nem rendelkeznek a szükséges felhatalmazással és eszközökkel, ezért más típusú állami és önkormányzati intézkedést igényelnek.

Fontos tehát, hogy a cigányság társadalmi integrációs esélyeinek növeléséhez csak elenyésző mértékben és hatásfokkal elérhető kormányzati segítség mellett, hosszú távú települési önkormányzati támogatásokat biztosítsunk, valamint stabil - főként lokális - társadalmi együttműködést és szolidaritást alakítsunk ki.

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Integrációs Programja rögzíti éves ütemezésben azokat az alapelveket és célkitűzéseket, amelyek figyelembevételével a cselekvési feladatterv összeállításra került, és a program mellékleteként azt a közgyűlés elfogadta.

A megvalósítás garanciális elemeként, a Közgyűlés felhatalmazása alapján, a Polgármester létrehozta az Integrációs Munkabizottságot, mely az elfogadott feladatterv alapján folyamatosan ellátta a társadalmi előkészítést, egyeztetést, valamint koordinálta és végezte az integrációs program gyakorlati megvalósítását, a költségvetési rendeletben biztosított integrációs szakfeladati forrás szakszerű felhasználását.

A munkabizottság strukturális és működési megújulása jelentősen javította a vállalt feladatok ellátásának hatékonyságát. Ehhez jelentősen hozzájárult, hogy a Polgármesteri Hivatal szervezeti rendszerében, a Humán Igazgatóság szervezetében „integrációs ügyintéző”-i humán erőforrás fejlesztés történt, mellyel kialakultak és beépültek a feladatok hatékony szakértői támogatását és képviselétét lehetővé tevő protokollok.

A munkabizottság elnökségét képező hivatali és intézményi delegáltak feladata egyszerűsödött és célirányosabbá vált. Ezen a munkaszinten a stratégiai tervezés priorizálásával kapacitás szabadult fel és csökkent az adminisztrációs teher. Ugyanakkor minden közvetlen beavatkozást igénylő tervezett és ad hoc feladat az operatív szintre került, melyek tervezését és végrehajtását a szakmai ad hoc, valamint a társadalmi egyeztető kerekasztalok végezték.

Ennek köszönhetően az Integrációs Munkabizottság felkért szakértőinek munkája megszabadult a formális bürokráciától, meghatározó munkamódszerré a korábbi formális ülésezés helyett a rendszeres, napinak nevezhető egyeztetés és tervezés vált.

A munkaszervezés ily módon történő megváltoztatása tette lehetővé, hogy rugalmasan reagálhassunk az Integrált Városfejlesztési Stratégiát támogató „Anti-szegregációs Terv”-ezés 2009. évi halaszthatatlan feladatainak előkészítésére, tervezésére és megkezdésére.

A 2009. évi költségvetés új tervezési eleme volt, hogy az Integrációs Programot és az Integrált Városfejlesztési Stratégiát támogató szakfeladati források címzetten, de egységes számviteli szerkezetű, „Integrációs Program” szakfeladatként jelentek meg Szolnok Megyei Jogú Város 2009. évi költségvetése „Humán Szakfeladat, Szociális feladatok” tervezési egységében. Ezen - az „Anti-szegregációs feladatok költsége”, a „HHH közterületek közegészségügyi feladatainak költsége”, és a „Munkaerő-piaci menedzser program költsége” - szakfeladati soron összességében **8.968.000,- Ft** forrás került biztosításra.

A rendelkezésre álló keret alapot teremtett a programban szereplő egyes prioritást élvező feladatok előkészítésére és részbeni megvalósítására.

A cselekvési feladatterv összeállítása során és annak az Integrációs Munkabizottság általi elfogadásakor is megfogalmazódott, hogy a betervezett, és a feladattervben szereplő célok vélelmezhetően nem lesznek teljesíthetőek az év során, részben a rendelkezésre álló és bevonható források szűkösége, illetőleg a kezelendő problémák kiterjedtsége és azok komplex rendszere folytán.

Ugyanakkor azt is rögzítettük, hogy a célcsoportok halmozott hátrányainak kompenzálása és megszüntetése nem pusztán anyagi ráfordítás függvénye, hanem a beavatkozások eredményességét elősegítő szakmai csoportok és helyi közösségek által teremtett konstruktívan együttműködő társadalmi környezeté is.

Az értékelési időszakot megelőző 2008. év a támogató emberi erőforrások és környezet fejlesztésének, az élhetőbb fizikai környezet fejlesztésének, és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségi helyzetének javítását előtérbe helyező év volt. 2009-ben a szakmai eredményeinkre épülő minőségfejlesztés volt az elsődleges célfeladat, mivel az teljességgel látható, hogy autentikus mediátorok nélkül érdemi projektek nem végezhetőek el sikeresen.

Törekvéseinket jótékonyan befolyásolta a „közmunka program” elindulása, mely lehetőséget teremtett az addigra kiválasztott és felkészített mentorok munkaviszonyban történő foglalkoztatására.

A fentiekben említett IVS mellékletét képező Anti-szegregációs Terv elkészítésének önkormányzati kötelezettsége is azt támasztja alá, hogy a hosszú távú integrációs stratégiaalkotás megkerülhetetlen, melynek célja, a városban élő cigány/roma lakosság társadalmi integrációja, a kisebbségi identitásuk megőrzéséhez szükséges feltételek egyidejű biztosításával. Az ilyen összehangolt adminisztratív cselekvés hivatott elősegíteni az elsődleges munkaerő-piacon munkalehetőség és piacgazdasági pozíció biztosítását, az adófizető állampolgárrá válást, az emancipált társadalmi státuszt, a nem cigány kisebbséghez tartozókkal egyenrangú közéleti szerepvállalási lehetőséget, jogot és feltételeket a cigány/roma kultúra értékeinek, és a szabadon választott kisebbségi identitás megőrzésére és megerősítésére.

Vitathatatlan, hogy a magyar társadalomban továbbra sincs jelenleg teljes körű konszenzus arra vonatkozóan, hogy milyen típusú intézkedéseket kell tenni a cigányság helyzetének javítása érdekében.

Az ipartelepek megszűnése következtében kialakult „területi hátrány” fokozottan sújtja a cigányokat, hiszen korábban pont a munkalehetőség érdekében költöztek a ma már periférikus helyzetű régiókba, városrészekbe, ahol az országos átlagot jócskán meghaladó mértékű a munkanélküliség.

A helyzetet súlyosbítja, hogy a cigányok által korábban megszerzett iskolai végzettségek leértékelődtek, földhöz nem, vagy alig jutottak (mivel a kollektivizálás előtt sem nagyon birtokoltak földet), így tömegesen kerültek komoly egzisztenciális válságba.

Ebben a kontextusban szinte „törvényszerű”, hogy a közvélemény összekapcsolja a szegénységet a cigányokkal, mondhatni a „kelet-európai szegénységnek sokak szemében cigány/roma arculata van.”

Az ezzel kapcsolatos sztereotípiáknak, előítéleteknek fontos társadalomlélektani szerepe van, hiszen a sztereotípiák a saját csoport felértékelése mellett igazolhatják a forrásokhoz való hozzáférésben mutatkozó különbségeket is.

Egy 2000-ben készült felmérésben a válaszadók 28 %-a szinte az egész magyarországi cigány/roma népességet szegénynek látta, elutasította a külső társadalmi okok szerepét, csupán az érintetteket hibáztatva sorsukért.

Bár a többségi társadalom elvárja a beilleszkedést, mégis az embereknek mindössze 20,5 %-a fogadná el szomszédjának a cigányokat/ romákat.

Napjainkban a cigánysághoz társuló képzeteket (munkakerülés, megbízhatatlanság, motivációhiány, bűnözési hajlam stb.) a többségi társadalom olyan etnikai, faji és/vagy kulturális jellemzőknek tartja, melyek konstans és mindenre érvényes módon jellemzik a cigányokat.

Mivel az egyes embereket viszonylag könnyen (bórszín, név, viselkedés, életmód alapján) besorolják a cigány kategóriába, ezek az előítéletek és sztereotípiák valódi akadályt jelentenek a társadalmi integráció folyamatában és komoly lélektani teherként nehezdednek a cigány emberekre. (A rasszista indíttatású fizikai erőszak különböző formáiról nem is beszélve!)

Ebből adódik a hosszú távú stratégia egyik alapvető célja, ennek a konszenzusnak a kiépítése és fenntartása. Ugyanakkor bátran kijelenthetjük, hogy Szolnok város nyíltan és hittel nézett szembe a probléma megoldásával, és módszeres építkezésünk nyomán tartós pozitív változások mutatkoznak. Az is látható, hogy a rászoruló, különösen a cigány/roma és többségi társadalom tagjai között szakadék húzódik. Az egyes integrációs feladatok végrehajtása során - az egyes társadalmi csoportok érintettségétől és vélt „érdeksérelmétől” függően - kiéleződő vita alakult ki, melyek kezelése során rettentően fontos a Közgyűlés döntéshozóinak következetes kiállása, mivel a társadalmi megbékélés és konstruktív együttélés lépcsőzetesen a demokratizálás, a legitimáció és a mobilizáció elveinek figyelembevételével dolgozható ki sikeresen.

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Integrációs Programja a konszenzus programja, amely 5 éve biztosítja a HHH. célcsoportok igényeit előtérbe helyező összehangolt cselekvést, és a párbeszédhez szükséges konszolidált közállapotokat.

A költségvetésből finanszírozható lehetőségeink felültervezésének magyarázata a több éves, évtizedes lemaradás, a cigány/roma lakosság halmozottan hátrányos helyzete, mely halmozott megfosztottság miatt fontosnak tekintjük a feladatok sokaságának szerepeltetését a munkatervben, még akkor is, ha a megvalósításra kevés esély mutatkozott, hisz ez által legalább nő az előkészítés, illetve az együttgondolkodás dinamizmusa a megvalósítás érdekében.

Tisztelt Közgyűlés!

Szolnok Város Integrációs Programja továbbra is országosan mintaértékű kezdeményezés, melynek célja a halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi csoporthoz tartozók, kiemelten a cigány/roma kisebbséghez tartozók esélyegyenlőségének javítása, leszakadásuk megállítása, és társadalmi integrációjuk elősegítése, úgy, hogy közben meg tudják őrizni a saját kulturális és közösségi értékeiket.

A program elindítása, - habár az önkormányzat korábban is eleget tett a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesülésének biztosításához fűződő törvényi kötelezettségének - egy minőségileg magasabb dimenzióba helyezte a probléma kezelését és a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal való kapcsolattartás gyakorlatát, növelve annak hatékonyságát és eredményességét.

Elmondható továbbá, hogy Szolnok Városban intézményesült önkormányzati gondoskodással, megkülönböztetett feladattá fejlődött a hátrányos helyzetű helyi lakosok integrációjának támogatása.

Az Integrációs Munkabizottság és szakmai döntés-előkészítő teamek működtetése továbbra is fontos garanciális eleme a program végrehajtásának, mivel elsődleges feladata a cselekvési feladattervben megfogalmazott lakossági közszolgáltatási ellátások realizálása, másodsorban a szociális megfosztottságból és a cigány/roma kisebbségi létből adódó hátrányok mérséklése és felszámolása, az ehhez szükséges demokratikus intézményrendszer továbbfejlesztése.

A program végrehajtásához rendelt integrációs szakfeladati forrás korántsem elégséges. Főként annak tükrében, hogy Szolnok Város előttünk álló 5-7 éves városfejlesztési elképzeléseinek ütemezéséhez elkészült IVS munkaanyag kötelező mellékletként, az ÖTM kirendelt anti-szegregációs szakértőinek iránymutatása alapján elfogadásra került Szolnok Megyei Jogú Város Anti-szegregációs Terve. A 215/2008. (VII.24.) közgyűlési határozat 2015-ig számos, a szegregált életkörülmények között élők életkörülményeinek javítását célzó feladatot határoz meg, melyek végrehajtására további költségvetési rendeletben biztosított források szükségesek.

A nehezítő körülmények ellenére Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata kizárólag az integrációs program továbbvitelében, az Anti-szegregációs Terv célkitűzéseinek ütemezett végrehajtásában, a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek életesélyeinek javításában, és a nemzeti és etnikai jogok legmesszebbmenő biztosításában érdekelt.

Az Integrációs Program végrehajtására létrejött szakmai együttműködés eredményeként partneri kapcsolat alakult ki a munkabizottság, a települési önkormányzat testületei, annak intézményei és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat között. / közös programok indítása oktatási, foglalkoztatási, kulturális területeken, közös pályázatok benyújtása, stb./ A megkezdett munkakapcsolat további fejlődésének biztosítéka, hogy a Cigány Kisebbségi Önkormányzat - különösen a hivatalban lévő elnök - Programot segítő hozzáállása és tenni akarása példaértékű.

Az Integrációs Munkabizottság áttekintette a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Integrációs programjáról, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű rétegek életesélyének javításáról szóló 144/2005. (III.31.) számú közgyűlési határozat és a hozzá kapcsolódó 12/2009. (I.30.) közgyűlési határozat 1. számú mellékleteként elfogadott cselekvési feladatterv, valamint a 215/2008. (VII.28.) számú közgyűlési határozat mellékletét képező Anti-szegregációs Terv végrehajtását.

A cselekvési feladattervekben foglalt feladatok, célkitűzések jelentős része megvalósult, vannak feladatok, amelynek végrehajtása érdekében történtek lépések, és vannak olyan célok, melyek továbbgondolást vagy kimunkálást igényelnek. Az Integrációs Munkabizottság felülvizsgálta és aktualizálta Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Integrációs Programjának 2010. évi Cselekvési Feladattervét, melyet a határozati javaslat mellékleteként javasol elfogadni.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megvitatására és a következő határozati javaslat elfogadására:

...../2010. (II.25.) sz. közgyűlési határozat

A Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Integrációs Programjának felülvizsgálatáról és aktualizálásáról

Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése a helyi önkormányzatokról szóló többször módosított 1990. évi LXV. törvény 8.§ (1) és (4) bekezdésében biztosított jogkörben eljárva, figyelemmel a Kormány – „romák társadalmi, gazdasági integrációját elősegítő - 68/2007. (VI.28.) „a Roma Integráció Évtizede Program OGY határozatban foglaltakra az alábbi határozatot hozza:

1./ Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése megismerte és tudomásul veszi a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Integrációs Programjának felülvizsgálatáról és aktualizálásáról, valamint az IVS Anti-szegregációs Terv intézkedéseinek eredményéről szóló beszámolót, amely az előterjesztés 1.sz melléklete.

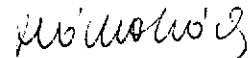
2./ Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése elfogadja a határozat 1.sz. mellékletét képező Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Integrációs Programjának 2010. évre vonatkozó Cselekvési Feladattervét, ezzel egyidejűleg a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Integrációs Programjának felülvizsgálatáról és aktualizálásáról szóló, 12/2009. (I. 30.) számú közgyűlési határozat 1. számú mellékletét hatályon kívül helyezi.

Felelős: Dr. Kállai Mária alpolgármester

A végrehajtásában közreműködik: Humán Igazgatóság

Értesülnek: Szalay Ferenc polgármester
Hegmanné Nemes Sára alpolgármester
Dr. Kállai Mária alpolgármester
Szabó István alpolgármester
Dr. Szakali Erzsébet jegyző
Dr. Sebestyén Ildikó aljegyző
A Polgármesteri Hivatal igazgatói
Integrációs Munkabizottság tagjai a Humán Igazgatóság által
Oktatási-nevelési intézmények vezetői
Munkalehetőség a Jövőért Szolnok Non-profit Kft. Vezetője
Kozák Ferenc a Szolnoki Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke

Szolnok, 2010. február 25.

Dr. Kállai Mária

Beszámoló
Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Integrációs Programjáról, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű rétegek életesélyének javításáról, valamint az IVS Anti-szegregációs Terv 2009. évi intézkedéseinek eredményeiről

Tisztelt Közgyűlés!

Az Integrációs Munkabizottság Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Integrációs Programjának, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű rétegek életesélyének javítása érdekében végzett 2009. évi tevékenységről az alábbi tájékoztatót adja:

1. Integrációs Munkabizottság tevékenysége

A munkabizottság a 12/2009. (I.30.) sz. közgyűlési határozatnak megfelelően módosította ügyrendjét, kialakította új munkastílusát. A társadalmi egyeztető ülései változatlanul nyitottak, nyilvánosak voltak, melyre a téma után érdeklődő, a munkában részvételi szándékát jelző és Szolnok város halmozottan hátrányos helyzetű - ezen belül hangsúlyozottan cigány/roma - lakosaiért tenni kívánó személy részt vehetett.

Az Integrációs Munkabizottság a cselekvési feladattervben foglaltak megvalósítása érdekében munkáját a célszerűség figyelembe vételével rendszeresen végezte. Stratégiai tervezés és anti-szegregációs programalkotás érdekében 3 alkalommal, operatív program-előkészítés, projekt megbeszélés és integrációs szakfeladati forrásfelhasználást előkészítő szakmai javaslatával érdekében 39 alkalommal tartott - tervezett - társadalmi kerek-asztal egyeztetést.

A megváltozott munkastílus és gyakorlat során jelentősen előtérbe került a Polgármesteri Hivatal szakmai tevékenysége, melynek eredményeként az operatív végrehajtás kötelezettségvállalással összefüggő előkészítési feladatai beépültek a közigazgatási protokollok közé. Ily módon, az egyes szakfeladati forrás-támogatást igénylő projektek végrehajtása során, melyeket az egyes feladattervek nevesítve jelölnek, mellőzhető volt a Bizottsági véleményezés. Főként azon programok és önkormányzati intézmények esetében, melyek lefolytatására a Közgyűlés felhatalmazást adott, és előirányzat átcsoportosítással történt a finanszírozás támogatása.

A beszámoló alapvetően az Integrációs Programban rögzített prioritásokra épül és tartalmazza a cselekvési feladattervben foglaltak megvalósítását.

2. Az Integrációs Program és Cselekvési feladatterv megvalósítása érdekében végzett tevékenység

Mint azt a beszámoló első fejezetében jeleztük, a 2009. évben végrehajtott feladatok jelentősen meghaladták a korábbi tárgydőszakokban bármikor is ütemezett projektek számát és szakmai tartalmát. Míg korábban a programok többsége előkészítési, működési feltétel-teremtési, humánerőforrás fejlesztési feladatokat tűzött ki, addigra 2009 a 3-5 éves időbeni lefolyású projektek elindulásának éve volt.

A korábban végzett tervszerű előkészítő tevékenység megfelelő alapot biztosított a magas fokú szakmaisággal végzett integrációs folyamatok intenzitás-növelésének. Az integrációs tevékenység során mintegy 150 %-os támogatási-intenzitás növekedést értünk el, melynek során a 2008. évi 27 projekt-támogatásához képest, 2009. évben 38 szakfeladati támogatást tudunk realizálni. Ezek közül kiemelésre érdemes az 4 projekt (Biztos Kezdet Gyermek Ház, TANODA, és 2 Cigány/roma média és PR fejlesztés), melyek valamely TÁMOP programcél finanszírozására kerültek benyújtásra, és amelyek önrész biztosításához, illetőleg működési feltételrendszer kialakításához összesen 2.809.675,-Ft integrációs támogatást nyújtottunk, mely a teljes szakfeladati forrás mintegy 32 %-a.

Mindezek tükrében a beszámoló formai keretei és tartalmi célkitűzése nem teszi indokolttá, illetőleg lehetővé, hogy minden egyes projekt szakmai eredményeit bemutassuk a beszámolóban. Így annak keretében az egyes integrációs célkitűzések megvalósulásában résztvevő szervezeteket és intézményeket pusztán nevesítjük, a projekteket szakmai területenként a feladatterv tagolásának megfelelően tematikusan mutatjuk be, és csak a horizontális célokat megvalósító projektek releváns adatait taglaljuk.

2.1. Jogegyenlőség érvényesülése:

Az emberi jogok érvényesülésének, a jogegyenlőség megteremtésének és érvényesülésének biztosítása továbbra is az egyik legnehezebb feladat.

A jogalkotás folyamatában megjelennek a kisebbségi jogok, de ez még nem jelent megoldást, csak lehetőséget. Valós előrelépéshez a szabályokon túl előre kell lépni a szemléletmód változásában, változtatásában és a jogalkalmazás folyamatában is.

A cselekvési feladatterv - a megelőző tárgyidőszakokhoz hasonlóan - két feladatot fogalmazott meg a 2009. évre, egyrészt ingyenes tanácsadó- és jogsegély-szolgáltatás fenntartását a városban, másrészt szakmai, szakmaközi egyeztetések tapasztalatcserék megszervezését.

A tanácsadó- és jogsegély-szolgáltatás területen a korábbi évek eredményekre építve sikerült jelentősen előre lépni. A korábbi gyakorlatnak megfelelően a kisebbségi jog területén a Szolnoki Cigány Kisebbségi Önkormányzat folytatott folyamatos segítségnyújtást, tanácsadást. Közreműködtek és közvetítettek a kulturális másságból adódó konfliktusok megelőzésében, kezelésében, a lokálisan jelentkező lakossági fórumok érdemi és konstruktív lebonyolításában.

Jelentősen javult az integrációs és cigány/roma kisebbségi feladatokat érintő kommunikáció színvonala, az önkormányzati törekvések társadalmasításában mindvégig biztosított volt a Cigány Kisebbségi Önkormányzati támogatás és konszenzus. Ezen eredmények különösen felértékelődtek a tárgyév azon időszakában, amikor az országosan elszaporodó cigány/roma nemzetiségű személyek sérelmére elkövetett erőszakos, életelleni bűncselekmények jelentősen átformálták a veszélyeztetett kisebbség biztonságérzetét. Míg az ország több pontján jogszerűtlen önvédelmi reakciók indukálódtak, és önbíráskodásig fajuló kisebbségi válaszok születtek, jelentős energiákkal ugyan, de sikerült kezelhető szinten tartani a jogbiztonságot és az emberek félelmeit.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium támogatásával megvalósuló, „Szegregátumok közbiztonsági fejlesztése” elnevezésű országos mintaprojektünk kidolgozásával és kísérleti

bevezetésével, mely napjainkban az „Út a munkához” kormányzati közmunkaprogram települési közcélú foglalkoztatási programjában integráltan megjelenő „Közösségi Bűnmegelőzési Szolgálat”, megfelelő válasz ezen kihívásokra.

A tárgyidőszakot megelőző év tapasztalata volt, hogy napjainkban legkevésbé az emberi-, és kisebbségi jogok sérelméből adódó hátránykompenzáció iránt van igény, ellenben a munkavállalói-, közigazgatási ügyintézési-, szolgáltatás-elérési támogatást, tanácsadást preferálta a célcsoportot jelentő kliensi kör. Ezen igény kielégítésére pályázati támogatás útján vezettük be a „Munkaerő-piaci menedzser” programot, melynek során 2 fő, cigány/roma önazonosságát vállaló munkatárs 17 hónapon keresztül végezte ügyfélkapcsolati és ügyfélszolgálati munkáját.

(Mindkét projektről a beszámoló későbbi fejezeteiben további adatok találhatóak.)

A jogsegély-szolgáltatást felkeresők problémái az alábbiak szerint oszlottak meg:

- jogi segítségkérés
- segítségkérés nevelési, oktatási ügyekben
- segítségkérés szociális támogatási-, lakhatási kérelmek során
- önkormányzati és hatósági ügyben segítség-kérés
- ösztöndíj pályázat-írás
- képzési-, oktatási rendszerekbe történő bejutás támogatása
- foglalkoztatás szervezése
- adósság-, krízis-kezelés

Eredményes munkát végeztünk a jogegyenlőség elősegítését célzó szakmai, szakmaközi egyeztetések területén.

A jogsegély-szolgáltatást biztosító szervezetek civil, önkormányzati és állami szervek bevonásával folyamatos szakmai egyeztetést folytattunk, melynek keretében az egyes szervezetek megismerték egymás működési területét, meghatározták az egyes szervezetek kompetencia határait.

A megbeszélés keretében megállapodás született a jogsegély szolgáltatás területén az együttműködés lehetőségeiről és formáról. A párhuzamosságok elkerülése érdekében bekapcsolódtunk a JNSZ Megye Esély Szociális Közalapítványa RSZFK Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza által koordinált „JNSZ Megyei Romaügyi Kerekasztal” munkájába, ahol biztosított a már meglévő igazságügyi-, igazságügyi-, rendvédelmi interperszonális együttműködéseink folytonossága. Ezen fórumokon gyakorta témavezetőként, előadóként veszünk részt, biztosítva programunk nyilvánosságát, népszerűségét és térségi bemutatását.

A jogegyenlőség érvényesítése az egyik legnehezebb feladat, hisz évszázados beidegződések, előítéletek mellett kell biztosítani a cigány/roma lakosság jogszabályokban rögzített esélyegyenlőségi jogainak érvényesülését úgy, hogy az ne hasson aránytalan pozitív diszkriminációként, és ne alakuljon ki feszültség a többségi lakosság és a kisebbség között.

A cselekvési feladattervben rögzítetteket sikerült teljesíteni ezen a területen, melyek hatásai már jelentkeznek. Megteremtődött annak feltétele, hogy a következő években a megkezdett tevékenység következetes folytatásával érezhető eredményeket érjünk el a cigány/roma lakosság jogegyenlőségének érvényesítése területén.

Az integrációs feladatok ezen beavatkozási területén végzendő munkánk meghatározó dokumentuma Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése 2008. július 24-i ülésén elfogadásra került, Szolnok Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának mellékletét

képező Szolnok város Anti-szegregációs Terve(a továbbiakban: ASZT). Az anyag komplex rendszerben elemzi településünk halmozottan hátrányos helyzetű lakosainak települési elhelyezkedését, társadalmi-, gazdasági-, szociális-, és kulturális állapotát, és ehhez igazodó feladatrendszerben jelöli ki a szegregáltság oldását célzó kötelező önkormányzati beavatkozások területeit.

2.2.Életminőség javítása, közösségi szocializáció:

Az Integrációs Program előkészítéséhez összeállított, valamint az évenkénti felülvizsgálat és aktualizálás során lefektetett koncepcionális anyagok igen fontos megállapítása, hogy az életminőség és ezen belül is a lakhatás feltételeinek javítása nélkülözhetetlen kritériuma annak, hogy beinduljon egy minőségi életmód-váltás feltételrendszerének a megteremtése. Különösen fontos az anyagi teherviselő képességet nélkülöző hátrányos helyzetű rétegek - ezen belül a cigányság - lakásproblémáinak megoldását segítő programok továbbfejlesztése, a telepi körülmények között élő lakosság életkörülményeinek javítása, és a lakhatás feltételeinek normalizálása.

A Cselekvési Feladatterv ennek megfelelően kiemelten kezelte az életminőség javítását és a közösségi szocializáció segítését.

A teleszerű, szegregált lakókörnyezet rehabilitációjához kapcsolódó tervezési folyamat az említett IVS Anti-szegregációs Terv munkaanyag 2008 évi kidolgozásával megkezdődött, előkészítettsége megnyugtató képet mutat. Ennek általános feladatait a 2009. évi Cselekvési Feladatterv részben már tartalmazta, melyek legfontosabb eleme a Törteli – Motor úti szegregátum felszámolásának megkezdése, a helyben végzendő szocializációt és hátránykompenzációt támogató terület közműellátottságának javítása, és a mobilizációt segítő közösségfejlesztő programok tervezése, elindítása.

A korábbi évek pozitív tapasztalataira építve, a telepeken, teleszerű lakókörnyezetben élők lakhatási körülményeinek javítása, a felmerülő problémák gyors és hatékony jelzése és kezelése érdekében a Szolnoki Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a „Munkalehetőség a Jövőért” Szolnok Non-profit Kft. együttműködésében, a HHH társadalmi réteghez tartozók, főként cigány/roma kisebbség által leginkább lakott területekre telep gondnokok támogatott foglalkoztatására került sor.

A célok megvalósítását jelentősen segítette az „Út a Munkába” kormányzati program elindítása, mely jelentősen csökkentette a korábbi közhasznú foglalkoztatásból származó terheinket. A közcélú foglalkoztatás költségei nem az integrációs szakfeladati forrást terhelték, ugyanakkor jelentős számú család jövedelmi-, és fogyasztási szegénységének csökkentésében játszott szerepet.

Ennek köszönhetően néhány család anyagi biztonsága stabilitást nyert, és elindult egy lassú spontán mobilizáció, „telepről” való elköltözés, illetőleg csoport-státuszváltozás. (Erről a közbiztonsági fejezetben bővebben szólunk.)

Az életminőséget jelentősen befolyásoló beavatkozásokat továbbra is önkormányzati tervezéssel és kivitelezéssel lehetett elérni. Az IVS ASZT szellemében a 2009. évi költségvetés tervezése során „tartalék-alap”-ban került biztosításra 51.393.000,-Ft „Anti-szegregációs terv – szociális rehabilitáció” forrás, mely a Törteli úti terület fejlesztését volt hivatott biztosítani. Bár a forrás felhasználására nem került sor, és az a költségvetési-hiány csökkentését segítette, az nem akadályozta a vállalt kötelezettségeink teljesítését.

Ennek körében, azon első ütemben tervezett humán beavatkozások kerültek elvégzésre, melyek „felszabadították” a második ütemű műszaki beavatkozás célterületének számító 13

önkormányzati bérlakásból álló „B” sor háztömböket. Ehhez végrehajtottuk az IVS ASZT Mobilizációs Terv-ben rögzített 3 család elköltöztetését. Ha bár a mobilizációt megelőzően volt némi lakossági információ-hiány, az elsődleges integrált célterületet jelentő Tücsök – Hangya út környezetében élőköt megnyugtatóan tájékoztattuk a végrehajtás üteméről és részleteiről.

A kiköltözések végrehajtása után, november hónapban vált lehetővé a tervezett műszaki beavatkozás elindítása, melynek során elsőként kiírásra került a Törteli út 7/B sor bontását tartalmazó közbeszerzési pályázat. A közbeszerzési eljárás lefolytatása eredményes volt, annak eredményhirdetése és a szerződés megkötése megtörtént. A bontás befejezése és a terület átadása 2010. március 31.-ig várhatóan megtörténik.

A műszaki fejlesztések 2. üteme a 2010. év kiemelt anti-szegregációs célkitűzése. Ennek tervezési előkészületei már folynak, költségei a 2010. évi költségvetésben rendelkezésre állnak. Ennek során kiépítésre kerül a Törteli – Motor úti szegregátumot érintő szilárd burkolatú járda és út, felszíni vízelvezetés, ivóvíz és csatorna.

A fejlesztés része az a humán szolgáltatás-bővítés, melynek során az A sor 9-12 (4) lakásából egy „közösségi tér és szociális blokk” kerül kialakításra. Ebben helyet kap egy összkomfortos gondnoki lakás, szociális blokk (női-férfi fürdő, WC, mosókonyha, ételmelegítő konyha, stb.), közösségi terek (fejlesztő-tanuló szoba, képző-terem, internet, kulturális tér-tánc ház, stb.), és a terület közbiztonsági állapotjavítását támogató rendőrségi Körzeti Megbízotti Iroda.

Ezen fejlesztések biztosítják a zökkenő-mentes mobilizációt lehetővé tévő, helyben tervezhető hátránykompenzáló-, felzárkóztató-, és szocializációs szolgáltatások elérését, a közösségépítés feltételeinek biztosítását. A fejlesztés elengedhetetlen folytatása – a fejlődés folytatását és konzerválását biztosító - a Nyugati-városrészi Akcióterület Szociális Város-rehabilitációs fejlesztése körében tervezett „közösségi ház”.

Tovább folytatódott és elvégzettnek tekinthető a cigány/roma származású fiatalok nyári táboroztatása és sportolási lehetőségekhez való hozzájutás segítése.

Az integrációs keretből nyújtott támogatással, több tervezett tematikus nyári tábor került megtartásra. Habár minden évben jelentős népszerűsítő munkát fejtünk ki a Gyermek-, és Ifjúsági Közalapítvány által kínált nyári gyermek-táborok érdekében, láthatóan csekély a célcsoport reprezentáltsága. Egyrészt a jövedelmi-, és fogyasztási szegénység elérhetetlenné teszi ezen programokat a HHH családok számára, másrészt preferálják a saját kultúrkörben kínált programokat.

Ezért a fogyasztási igényekre reagálva alakítottuk ki, és támogattuk azon - főként cigány/roma - hagyományokat és kulturális értékek előtérbe állító tematikus nyári táborokat, melyek „meghírdetésüket megelőzően” túljelentkezésre számíthattak. Három 5-14 napos cigány/roma művészeti-, és természetismereti-egyházi tábort szerveztünk, melyeken összességében 80-100 fő mélyszegénységben élő kiskorú vehetett részt térítés-mentesen. A táborokat lebonyolító partnereink voltak a SZKTT Humán Szolgáltató Központ, a Szolnoki Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a Belvárosi Plébánia.

A rászorultság megállapításába bevontuk a SZKTT HSZK Gyermekjóléti Szolgálatát, akik szakmai javaslatára kerültek delegálásra a táborozó gyermekek.

Külön kiemelésre érdemes szakmai eredmény, hogy a 2007 és 2008 években elkezdett cigány/roma mentorképzésben résztvevők visszaigazolták akkori várakozásainkat. A közcélú foglalkoztatás bevezetése során olyan alternatív foglalkoztatási formákkal bővítettük a

munkaerő-piaci kínálatot, melyek autentikus válaszokat adtak az integráció kihívásaira. A foglalkoztatottak körét kibővítettük egy un. cigány/roma asszisztensi hálózattal, melyek alkalmazását a SZKTT Humán Szolgáltató Központ végezte. Itt megjelentek családsegítő-, gyermekjóléti-, bűnmegelőzési-, és közösségfejlesztő-asszisztensek. Az önkormányzati gyermektábor az asszisztensek munkája révén valósult meg, mely megmutatta, hogy a hátrányos helyzetű munkaerő-piaci pozíciójú csoportban is van kiaknázható szakmai kompetencia és felelősségtudat.

Tekintettel arra, hogy a nyári táborok magas fajlagos költsége – nappali ellátás, étkezés, szállás – miatt csak korlátozott időintervallumú és létszámú aktív szabadidős program szervezhető, a pozitív tapasztalatokon felbuzdulva és a cigány/roma segítő asszisztensek kapacitására építve, a SZKTT HSZK partnerségével elindítottunk egy „mobil játszóház” projektet.

A projekt célterülete a város 3 legnagyobb létszámú és kiterjedésű szegregátuma - Törteli út, Hangya út és Üteg út – volt, melyek területén heti 3 alkalommal folytak kézműves-, játékos-, és művészeti foglalkoztató programok. Az infra-struktúrális háttérrel egy 16 m²-es rendezvény-sátor és 3 garnitúra sörpad biztosította, mely alkalmanként új helyszínen jelent meg. A foglalkozások során a gyerekek a játék öröme mellé motivációs ajándékokat kaptak, mely gyorsan növelte kötődésüket a foglalkozás-vezetők iránt. A nehézségek a területi szolgáltatási ellátottság hiányából fakadtak, a tematikus korosztályi programokon kivétel nélkül mindenki részt akart venni, időnként akadályozva a konstruktív munkát is, viszont a visszajelzések kivétel nélkül az elismerés és köszönet hangján szóltak.

Az Integrációs Programhoz egyre több siker „story” is kapcsolódik. Ilyen az Újvárosi Diáksport Egyesület ugróköteles szakágának teljesítménye is. Évenként találkozhattunk a HHH tanulók jutalmazási felterjesztésével, melyeket rendre támogatásra érdemesnek ítélte a bíráló szakmai testület. 2009.-ben az Egyesület kvalifikációs jogot szerzett a Hölvikeni Ugróköteles Európa Bajnokságra, melyre kiutazó 5 fős verseny-csapat és kísérőik költségeit támogatta a Munkabizottság.

Jelentős előrelépés történt, a nagyszámú halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokkal foglalkozó nevelési-, oktatási intézmények egészségügyi-, higiéniai nevelési tevékenységének támogatásában.

A Köznevelési Esélyegyenlőségi tervvel összefüggő körzethatár-módosítások következtében megváltozott az egyes oktatási intézményeken belüli HHH tanulói arány, melynek okán szükségszerűen merült fel és épült be az egészség-kultúra oktatása az intézményi egészségfejlesztési tervekbe.

Ugyanakkor a kerek-asztal egyeztetések során felmerült az alapfokú nevelési intézményi egészség-nevelési feltételrendszer vizsgálatának szükségessége is. Mivel megállapítást nyert, hogy a HHH kiskorúak egészség-kultúrájának fejlettsége a korai nevelésben rejlő, főként családi szocializációs hiányosságokat mutat, indokolt a nevelési intézmények ez irányú törekvéseinek segítése.

Tekintettel arra, hogy 2008. évben kísérleti céllal, sikeres együttműködést alakítottunk ki a Szolnok Városi Óvodák Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató Intézménnyel, az „Esélyegyenlőség az egészségért” projekt fenntartása mellett foglaltunk állást. A korai beavatkozást középpontba helyező pedagógiai felfogás szinkronban van integrációs törekvéseinkkel, és a szegregátumok fejlesztését célzó korcsoportos egyéb programokkal.

A korábbiakban említett ASZT helyzetfelmérése rámutatott, hogy a szegregátumok lakóit súlytó életkörülményi hiányosságok, és az ezekből adódó környezeti ártalmak komoly egészségügyi kockázatot jelentenek az itt élők számára, különösen a nagyszámú kiskorúra.

A lehetséges beavatkozás és segítségnyújtás módozatait Szolnok Megyei Jogú Város Integrációs Munkabizottságának Életminőség-javítási Kerek-asztala több alkalommal tárgyalta. Ezek során programszerű önkormányzati és közösségi beavatkozás szükségessége fogalmazódott meg, melyet alátámasztottak azon helyszíni-szemle adatai is, amelyek az érintett kiskorúak és családjaik jövedelmi szegénységét, társadalmi kirekesztődését mutatták. Az egzisztenciális-, lakáskörülményi-, és fogyasztási szegénység okán kialakult deprivált állapotok akadályozzák az itt élőket a közösségi életter önálló fejlesztésében. Ennél fogva fizikai és egészségi állapotuk az átlagosnál továbbra is rosszabb, nagyobb valószínűséggel vannak jelen lakóhelyükön környezeti ártalmak. Ennek ellensúlyozására a családok teherviselő-képessége nem biztosít elégséges fedezetet, a gyermekek és családjaik társalmilag kialakult szocializációs folyamata-, higiénés nevelése sérül.

Tekintettel arra, hogy Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett a halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a kiskorúak életkörülményeinek javításában, a szegregátumokat érintően **közösségfejlesztési-, életkörülmény javítási programok** elindítását kezdeményeztük a lakóközösségek bevonásával.

A fenti szakmai célkitűzés megvalósítását az „integrációs csatorna”-ként működő szolnoki Integrációs Program keretében, a munkában résztvevő intézmények, érdekképviseleti szervezetek és lakóközösségek partnerségével kívántuk megvalósítani. Elsődlegesen a két kiemelt közcélú foglalkoztató - „Munkalehetőség a Jövőért” Non-profit Kft. és SZKTT HSZK - által foglalkoztatott parkgondozó és környezet-rehabilitációs asszisztensek útján, másodsorban a CKÖ által mozgósított lakossági önszerveződések által.

A program keretében első lépcsőben a környezeti ártalmak csökkentése érdekében valamennyi szegregátum lakásaiban, 2 alkalommal a SZOLLAK szervezésében elvégzésre került a rovar-mentesítés, illetőleg az ingatlanok külső környezetében és a közterületeken a rágcsáló-irtás.

Ezen beavatkozásokhoz társult az önkormányzat integrációs beavatkozása. A leginkább környezeti ártalommal terhelt Törteli-Motor úti szociális bérlakások külső környezetének rendezését vállaltuk fel. A helyszín bejárások során megállapítottuk, hogy a területen akut rágcsáló (patkány) fertőzött góccok vannak, melyek többségében védettséget, immunitást mutatnak a szokásos vegyi-kezelésekkel szemben. Ennek kompenzálására átfogó gyérítést, és élettér megszüntetést hajtottunk végre 3 ütemben. Első lépcsőben az EON Területi Szolgáltató Divíziójával együttműködésben felszámolásra került a Törteli úti elavult technológiájú - a patkányok reprodukcióját segítő életteret jelentő – transzformátorház, és egy modern szolgáltatási egység került helyébe.

Ezt követően a közterület gyom-mentesítési és takarítási munkálatait végeztettük el mintegy 20 000 m² nagyságú övezetben, melynek során egy, a telepen élő cigány/roma fogyatékkal élő vállalkozót juttatunk vállalkozást stabilizáló bevételhez.

Harmadik lépcsőben a korábitól eltérő vegyi-kezelési eljárással és technológiával dolgozó helyi vállalkozót választottunk ki a többszöri és megismételt rágcsáló-gyérítésre, mely időben lekövette a SZOLLAK által megrendelt gyérítés hatóidejét.

2.3. Oktatás, Képzés:

A cigány kisebbséghez tartozók egy jelentős részének deprivált helyzete alapvetően, az iskolázottság alacsony szintjére és a szakképzettség hiányára vezethető vissza.

A foglalkoztatás és a munkaerő piaci esélyek növekedése nagymértékben kihat az életminőség javítására, ugyanakkor viszont a foglalkoztatás és esélynövekedés a munkaerőpiacon alapvetően függ a képzettségtől. Egybehangzó véleménye a cigányság helyzetét vizsgáló szakembereknek, hogy a cigányság társadalmi integrációja csak az iskolázottság és képzettség növelésével valósítható meg.

A cselekvési feladattervben éppen ebből eredően szerepel hangsúlyozottan ez a terület, mert az Integrációs Program elkészítése során is már világosan látható volt, hogy a cigány/roma lakosság integrációjának egyik fontos, ha nem a legfontosabb feltétele és az egyik lehetséges kitörési pontja lehet a hátrányos helyzetből a képzettségi szint emelése, versenyképes tudás megszerzése.

A fentiek elérése szempontjából csak egyik elem lehet a tanulás és tudás népszerűsítése, a másik elem, hogy a cigány/roma származású tanulók oktatásában résztvevő pedagógusokkal megismertessük a cigány/roma kultúrát, elősegítve a társadalmi elfogadásukat.

Az Integrációs Munkabizottság ezen a terén jelentős eredményt ért el.

Szolnok Megyei Jogú Város Integrációs Munkabizottsága első alkalommal 2005. évben kezdeményezte a halmozottan hátrányos helyzetű - különös tekintettel a cigány/roma származású - alap- és középfokú oktatási intézmények tanulóinak, a város integrációs törekvéseivel összhangban lévő kiemelkedő teljesítményének elismerését.

A program sikerére és az érintett korcsoport tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésére gyakorolt kedvező motivációs hatásra figyelemmel, - ismétlődően minden évben – legutóbb a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata 12/2009. (I.30.) sz. közgyűlési határozatával döntött arról, hogy a tanulók elismerésére kidolgozott elvek alapján, tovább kell folytatni a **Szolnok Megyei Jogú Város területén állandó lakhellyel rendelkező**, tanulmányi, kulturális, művészeti, közösségi és sport területen kiemelkedő tevékenységet végzett hátrányos helyzetű, - hangsúlyozottan a cigány/roma önazonosságot vállaló - tanulók jutalmazását, évi egy alkalommal.

A rendelkezésre álló keretből 2009 évben **58 fő** (a 2008 évi 41 fővel szemben) - 53 fő általános iskolás (15 fő alsó-tagozatos, 37 fő felső-tagozatos), 6 fő középfokú oktatási intézményben tanuló, elsősorban cigány/roma származású - szolnoki állandó lakhellyel rendelkező, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló teljesítményét kívántuk elismerni, akik - egyéni és családi hátrányaik ellenére - **tanulmányi előmenetelét szorgalom és aktivitás jellemzi, az iskolalátogatási fegyelme és a szülő/gondviselő intézménnyel való kapcsolata példaértékű, valamint közösségeikben kiemelkedő – szervező, kulturális, sport, illetve művészeti - tevékenységet végeznek**, és eredményeikkel pozitívan hatnak a hátrányos helyzetű réteghez tartozók társadalmi megítélésére, segítik a helyi közösség integrációs érdekeinek és célkitűzéseinek érvényesülését.

A középfokú oktatási intézményben tanuló cigány/roma származású tanulók aránya a nem cigány társadalmi aránytól jelentősen elmarad, ezért a hátrányos helyzetű tanulók közép-, és felsőfokú oktatási intézménybe történő bejutásának elősegítését tűzte ki célul a cselekvési feladattervben az Integrációs Munkabizottság.

Ezen program cél ez idáig viszonylag szűk hátrányos helyzetű fiatalokért, főként a Hegedűs T.A. Szakközépiskolában tanuló, többségében vidéki fiatal érettségire felkészítő, felsőfokú tanulmányokat támogató előkészítő képzésében öltött testet.

Miután a hátrányos helyzetű, főként cigány/roma fiatalok leszakadása a középfokú tanulmányok megkezdésének pontján keletkezik, ezért a középfokú oktatási intézményekbe történő bejutás esély növelését célzó programokat szükséges előtérbe helyezni. Ennek érdekében az önkormányzat humán feladatkörében, több civil szervezet bevonásával a TÁMOP 3.3.5/A/08/1 kódszámú programcélba illeszkedően elkészítette az „Újvárosi TANODA” pályázatát, mely elnyerte az NFÜ 22.000.000,-Ft-os támogatását.

A tanoda pályázatok elbírálása jelentős késedelmet szenvedett, ezért a működés megkezdése az eredeti elképzelésekhez képest mintegy 4 hónapot csúszott. Az intézmény működéséhez szükséges Durts J. úti épület térítésmentes biztosítását a Közgyűlés szándéknyilatkozatban rögzítette, melynek felújítását a pályázattal biztosítható dologi források nem fedezik. Csak megjegyezzük, hogy a szeptemberi kihirdetés óta, a beszámoló készítésének napjáig nem rendelkezik aláírt támogatási szerződéssel a gesztori feladatokat ellátó szolnoki Foglalkoztatási Célú Non-profit Szervezetek JNSZM-i Szövetsége.

A használatba adást legalizáló Újvárosi Általános Iskola alapító okirata, az iskolai fenntartó tervezett változtatásával együtt kerül módosításra. December 01.-től a projekt működik, a bevont tanulói és családi együttműködési megállapodások aláírásra kerültek. A működtetés humán-erőforrás biztosítását nehezíti az alacsony finanszírozás, amely a fenntarthatóság egyik kockázati tényezője.

Kulcs fontosságú, hogy találjunk olyan elkötelezett és magas hivatástudattal rendelkező szakembereket, akik hajlandók lesznek hosszú távon közreműködni a 12-14 éves életkorú célcsoport továbbtanulási eredményességének növelésében.

A tanoda működését közfoglalkoztatási megállapodás alapján, 2010. február 01.-től 3 fő közcélú foglalkoztatott alkalmazásával segítjük.

Fontos rögzíteni, hogy az infra-strukturális kialakítás fedezetét az önkormányzat tartalékalapból 500.000,-Ft-al, és Szolnok Város Intézmény Szolgálatok karbantartási forrásából 800.000,-Ft-al teremtette meg, melynek kivitelezésében a Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakiskola közreműködött.

A hátrányos helyzetű – és ezen belül a cigány/roma származású - tanulók felsőfokú képzésben való részvétele nagyon alacsony, ezért az Integrációs Munkabizottság feladatául tűzte ki, hogy ***a felsőoktatási intézményekbe való bejutás és a sikeres érettségi vizsga megszerzésének elősegítésére érettségi felkészítések megszervezését támogatja.***

Az előző évek gyakorlatához hasonlóan 4 tantárgyból került sor érettségi felkészítő megszervezésére, melyen tantárgyanként eltérő mértékben vettek részt cigány/roma származású tanulók.

Az előkészítőt az „Integrált Oktatásért” Alapítvány Dr. Hegedűs T. András Alapítványi Szakiskola, Középiskola, Esti Általános Iskola szervezte, tájékoztatója alapján más középfokú oktatási intézményből diák nem vett részt a felkészítésen. Ily módon, az iskola annak lebonyolításához támogatást nem igényelt.

A Cselekvési Tervben szerepelt, hogy lehetőség szerint azon közoktatási intézményben, ahol jelentősebb számban tanulnak cigány/roma tanulók, el kell érni, hogy olyan cigány/roma származású, illetve romológus szakképzettséggel rendelkező szociális munkást, pedagógiai

asszisztentst vagy szabadidő szervezőt alkalmazzanak, akik közvetlenül is segíthetik a tanulni vágyó fiatalokat.

Az Újvárosi Általános Iskolában komoly sikereket érnek el a nevelő-oktató munkát segítő, cigány/roma származású asszisztensek, és a lovári nyelvet tanító szakember. Ehhez az anyagi forrást az iskola részére az önkormányzat biztosítja.

A cselekvési feladattervben szerepelt a *pedagógusok „attitűdváltást elősegítő romológiai” képzésének* folytatása. A nagysikerű szakmai képzés folytatására 2008. november 21. – 2009. március 10. közötti időpontban, pályázati forrás teremtődött, mely a 2008/2009. tanévben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet szervezésében került lebonyolításra. Az Integrációs Szakfeladatból 10 fő Szolnoki, hátrányos helyzetű, elsősorban cigány/roma kisebbséghez tartozó tanulókkal foglalkozó pedagógus akkreditált képzési hozzájárulását támogattuk, melynek költsége még a 2008. évi költségvetést terhelte.

A korábbi években a SZKTT Humán Szolgáltató Központ szervezésében és lebonyolításában végzett, „*azon köztisztviselők, szociális szakemberek romológiai képzése*”, akik munkájuk során kapcsolatba kerülnek cigány/roma származású állampolgárokkal nem került megszervezésre.

Ennek magyarázata, hogy figyelmünk egy sokkal magasabb rendű szakmai cél elérésére irányult, melyek a megnyíló NFÜ pályázatait útján volt lehetséges elérni. Ez egy komplex felzárkóztató, hátránykompenzáló rendszer, melyek illeszkednek az intézmény alap-, és szakellátásai körébe, ugyanakkor azokat a célcsoportok életközösségeiben teszi elérhetővé.

Íly módon a SZKTT HSZK komplex segítő rendszert működtet, az egyes szolgáltatásokat, programokat, korra, nemre, etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül biztosítja a szociális – mentálhigiénés - egzisztenciális problémákkal küzdő egyének, családok, csoportok és közösségek számára. Intézményük szolgáltatásait 2008 évben több, mint 15 ezer ügyfél vette igénybe, a cigány/roma célcsoport arányát - a személyiségi jogok okán – csak becsléni lehet. (Kivéve az EU pályázatokban résztvevőket, akik nyilatkoznak a cigány/roma kisebbségi csoporthoz való tartozásukról).

A terveknek megfelelően a HSZK az alábbi projektek keretében segítette elő a cigány/roma személyek foglalkoztathatóságának javítását 2009 évben:

TÁMOP-5.2.2/08/2 BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ PROJEKT

A projekt megkezdődött, a Gyerekház december 01.-én megnyitásra került.

A projekt megvalósítója:	SZKTT Humán Szolgáltató Központ
A projekt helyszíne:	BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ Szolnok, Gyopár út 6.
A projekt megvalósításának időtartama:	2009. augusztus 01 – 2012 március 31.
Elnyert támogatás.	53 387 130 Ft

A projekt hosszú távú céljai:

A Projekt a gyermekszegénységet és a gyermekek társadalmi kirekesztettségét kívánja visszaszorítani. Célja a szegénység átörökítésének megszakítása, a tanulási, nevelési

problémák megelőzése azáltal, hogy megfelelő környezetet, támogató kapcsolatot, tudást és készségeket ad ahhoz, hogy a gyerekek ne hátránnyal induljanak az iskolában. A program a legkisebbekre, a szegénységben élő 5 évnél fiatalabb gyerekekre irányul, akiknek száma a Gyerekház körzetében 80 fő.

A projekt rövid távú céljai:

Gyerekház létrehozása, mely megfelelő környezetet, tárgyi és humán erőforrásokat biztosít Szolnok város szegregált településrészein, elsősorban a Törteli – Motor úti, valamint a Gyopár úton és Bogár utcákban élő 0-5 éves gyermeket nevelő családok komplex segítéséhez.

A projekt célcsoportjai:

1. Szegregált – telepi körülmények között élő 0-5 éves gyermeket nevelő családok
  - 1.1. A 0-5 éves gyermekek
  - 1.2. A 0-5 éves gyermeket nevelő szülők, illetve gyermeket váró szülők
2. A helyi közösség:
  - 2.1. Szűkebb társadalmi közösség, azaz a szegregált – telepi körülmények között élő családok, valamint a szegregációval fenyegetett városrészekben élők
  - 2.2. Tágabb társadalmi közösség, azaz Szolnok város lakossága, döntéshozói
3. A szakmai közösség:
  - 3.1. A projektben dolgozó interdiszciplináris csapatot alkotó szakemberek
  - 3.2. Szolnok városban a különböző – a probléma által érintett szervezetek, a családokkal, gyermekekkel foglalkozó a településen dolgozó szakemberek, önkéntesek
  - 3.3. Biztos Kezdet programokat működtető települések, szervezetek és szakemberek

Tevékenységek a projekt során:

1. Ingatlan felújítása, Gyerekház kialakítása
2. Célcsoport bevonása
3. A gyermekekkel, szülőkkel, családokkal végzett szakmai munka megalapozása: Vizsgálatok lebonyolítása, feltárás, helyzetértékelés, diagnózis, fejlesztési tervek elkészítése
4. Gyerekekkel való rendszeres foglalkozás szülő bevonásával
  - 4.1. Gyermek fejlődésének nyomon követése, folyamatos fejlesztése és fejlődésük, állapotuk rendszeres felmérése, félévente értékelése, dokumentációja, visszajelzések nyújtása a szülőnek
  - 4.2. Azonosított fejlődési zavar, elmaradás okán kiszűrt gyermekek speciális fejlesztése, valamint szülői tanácsadás a szegregátumokban élők számára
  - 4.3. Egészséges táplálkozás ösztönzése információ és minta nyújtásával
5. Szülőkkel való együttműködés kialakítása és folyamatos biztosítása
  - 5.1. Szülősegítő foglalkozások (szülő egyéni problémái, kapcsolati, gyermeknevelési, elhelyezkedési, életviteli problémáinak kezelése)
  - 5.2. Otthoni környezeti feltételek nyomonkövetése, javítása
6. Közösségi részvétel erősítése, a program integrálása
  - 6.1. A helyi közösség életében való részvétel
  - 6.2. Helyi döntéshozók és fenntartó folyamatos informálása a Gyerekház működéséről
7. Egyéb, a projektszervezet és partnerszervezetek számára biztosított szolgáltatások
8. Nyilvánosság megteremtése

Várt eredmények:**Számszerű eredmények:**

Bevont gyermekek száma.	30 fő/év
Bevont családok/ szülők száma	30 család/év
A bevont gyermekek közül az életkorukhoz viszonyítottan fejlettségi állapotukban javultak aránya	50 %
Kedvező irányú változás a szülő gyereknevelési szokásaiban, a nevelés légkörében, a szülői nevelés tudatosságában	50 %
A szülőkkel kapcsolatos tevékenységek száma	
- családlátogatások száma:	120 alkalom
- csoportos tanácsadások száma	200 alkalom
- egyéni tanácsadáson résztvevők száma:	60 fő
Közösségi programok száma:	12 db

TÁMOP 5.2.2-08/1 Gyermekek és fiatalok integrációs programjai „A” komponens „HERKULES” PROJEKT

A projekt megvalósítója:	Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Humán Szolgáltató Központ
A projekt megvalósulásának helyszíne(i):	Szolnok, Tószeg, Tiszajenő, Tiszavárkony, Vezseny, Szászberek
A projekt megvalósításának ideje:	2009.01.01 – 2010.12.31
Elnyert támogatás:	17 723 063 Ft

A projekt általános és hosszú távú célja:

- a hátrányos helyzetű célcsoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése, társadalmi integrációja, a társadalmi befogadás, részvétel erősítése a foglalkoztathatóság javításával
- a foglalkoztathatóság javításának minél korábbi – már gyermekkorban való - megkezdése, mellyel a munkaerő-piaci életpályát meghatározó sikeres iskolai karrier elősegíthető

A projekt konkrét célja:

A hátrányos helyzetű családok és gyermekek integrációs esélyeinek növelése érdekében, olyan számukra is elérhető, szocializációs, felzárkóztató, készségfejlesztő, problémamegbeszélő, prevenciós programok szervezése, melyek a családi működésből, életvitelből adódó hátrányokat kompenzálják, értékeket, normákat közvetítenek, elősegítik a tanulást és így az iskolai előmenetelt, erősítik a szülői kompetenciákat, felkészítik a gyermekeket és családokat a problémamegoldásra, közösségi életre, a munka világára, a társadalmi részvételre.

A projekt célcsoportja:

- 1) **Közvetlen célcsoport:** a Gyermekjóléti Szolgálat klienskörébe tartozó, a város szegregációval fenyegetett településrészein, valamint az ellátási területhez tartozó kistelepüléseken, családban élő, 10 év feletti, gyermekek és családjaik.
Programokba/szolgáltatásokba bevont gyermekek / fiatalok száma: 80 fő
A programokba / szolgáltatásokba bevont családok száma: 30 család

- 2) **Közvetett célcsoport:** a kistelepüléseken, illetve Szolnok szegregációval fenyegetett városrészein élő lakosok, valamint az érintett szervezetek és szakembereik

Szolgáltatási programok gyermekek részére:

- Szociális beilleszkedést segítő tréningek
- Tematikus elemeket tartalmazó csoportfoglalkozások
- Iskolarendszeren kívüli felzárkóztató program
- 1 hetes bentlakásos tábor

Szolgáltatási programok szülők, családok részére:

- Családkonzultáció
- Családi délután
- Családi nap – rendezvény
- Célcsoport nyomon követése és utógondozása

Szolgáltatási programok szakemberek részére

- A célcsoporttal közvetlenül foglalkozó szakemberek, önkéntesek programra való felkészítése
- Szakmai fórumok szervezése
- Szakmai programok kidolgozása, módszertani útmutatókkal

Egyéb projekttevékenységek:

- Terápiás ülések, csoportfoglalkozások lebonyolítására alkalmas helyiség kialakítása
- Egyéb tárgyi feltételek megteremtése
- Tájékoztatással és a kötelező nyilvánossággal kapcsolatos tevékenységek.

A projektben együttműködő, a projektet támogató szervezetek:

- SZMJV Cigány Kisebbségi Önkormányzat
- Gyermekvédő Intézet és Gyermekotthon
- Széchenyi Körúti Általános Iskola, Sportiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Szent – Györgyi Albert Általános Iskola
- Újvárosi Általános iskola és Szakiskola
- Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthona
- Kamasz-Tanya Gyermek és Ifjúsági Egyesület
- Esélyek Háza
- Aba-Novák Kulturális Központ

A projektben terveik szerint 32 cigány/roma származású gyermek és családja vesz részt. Jelenleg 21 cigány/roma származású gyermeket vontak be a projektbe.

2.4. Foglalkoztatási célokhoz kapcsolódó eszközrendszer:

A munkahely, foglalkoztatás és a hátrányos helyzet szorosan összekapcsolódnak, hiszen a jövedelem nélküliség szegénységet, nélkülözést, kiszolgáltatottságot jelent, ezért a felzárkózás és társadalmi integráció elengedhetetlen feltétele a foglalkoztatás javítása.

A cigány lakosságot, a rendszerváltást követően leginkább a foglalkoztatás területén érte a legnagyobb veszteség. Az alacsony foglalkoztatottság alapvető okai az alacsony

képzettségben, azon iparágakban, gazdasági területeken jelentkező visszaesésében keresendők, amelyek többségben foglalkoztattak alacsony képzettségű munkaerőt.

A foglalkoztatás élénkítésében eddig csak közvetett befolyással rendelkezett az önkormányzat, ezért alapvetően a munkaerő-piaci esélyek javítása terén, illetve közhasznú foglalkoztatás biztosításával, munkatapasztalatok megszerzésével, tudott segítséget nyújtani. Az „Út a Munkába” program új helyzetet teremtett, a Rendelkezésre Állási Támogatásban részesülő közcélú foglalkoztatás megkezdésével az Önkormányzat az egyik legnagyobb foglalkoztatóvá vált a városban.

Az integrációt támogató programjaink a jogi környezet változása előtt jártak, annak módosulásával haladéktalanul képesek voltunk reagálni a foglalkoztatási lehetőségek bővülésére.

E projekt az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ „MUNKAERŐ-PIACI MENEDZSER” című, munkaerő-piaci program foglalkoztatási elemének megvalósításához kapcsolódó „MUNKAERŐ-PIACI MENEDZSER” munkaerő-piaci programban történő foglalkoztatás megvalósítása volt.

A pályázat keretében a cigány/roma kisebbség munkaerő-piaci integrációját segítő úgynevezett „összekötőkre” roma munkaerő-piaci menedzser képzésére és foglalkoztatására nyílt lehetőség pályázati támogatással.

Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlésének felhatalmazása alapján az önkormányzat benyújtotta pályázatát a „MUNKAERŐ-PIACI MENEDZSER” munkaerő-piaci programban történő foglalkoztatásának megvalósítására irányuló pályázatra, 2 fő foglalkoztatására.

A pályázat alapján Szolnok Megyei Jogú Önkormányzata 2 fő 16 hónapos támogatott foglalkoztatásának teljes költségeit elnyerte. A program keretében vállaltuk, a pályázati kiírás alapján 2 fő cigány/roma származású munkatárs 2010. január 16. történő foglalkoztatását és az ehhez szükséges önrész biztosítását.

A program aktív szakaszának mutatói rendkívül pozitívak. A munkaerő-piaci menedzserek munkájának befejezését követően, a hatósági keretszerződésben foglalt indikátorszám (225 fő) 127%-a teljesült. 2010. január 15.-ig 286 fő inaktív, tartós munkanélküli regisztrálása történt meg, melyek jelentős része semmiféle munkanélküli regisztrációs adatbázisban nem szerepelt, illetőleg nem részesült aktívkorú ellátásban vagy szolgáltatásban.

Mivel az alulképzett inaktívak elsődlegesen a „fekete gazdaságban” vannak jelen, rontják a térség gazdasági eredményességét, létszámuk ismeretének hiánya akadályozza az évenkénti közfoglalkoztatási tervezést.

A 16 hónap alatt 28 fő (122 %-os teljesülés) képzésbe történő delegálása, és 69 fő (141 %-os teljesülés) támogatott foglalkoztatása valósult meg.

Eszköz-, és célrendszerében ehhez illeszkedik a SZKTT HSZK TAMOP-5.3.1./08/2. „Első lépés” projekt - alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programja.

A projekt megvalósítója:	Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Humán Szolgáltató Központ
A projekt helyszíne:	Szolnoki kistérség
A projekt megvalósításának ideje:	2009. július 01 – 2011. június 30
Elnyert támogatás:	79 045 380 Ft
A projekt hosszú távú céljai:	

A hátrányos helyzetű célcsoportok **munkaerő-piaci esélyeinek növelése, társadalmi integrációja, a társadalmi befogadás, részvétel erősítése a foglalkoztathatóság javításával**”.

A projekt rövid távú céljai:

Az alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező, (alacsony iskolai végzettségű, tartósan munkanélküli, többszörös hátrányokkal élő, nehezen elérhető és motiválható) személyek munkaerőpiacra történő belépésének előkészítése, önálló életvitelhez szükséges képességeik erősítése, egyénre szabott, tervezett és összehangolt segítségnyújtással, elsősorban a szociális munka, valamint a már kidolgozott és bevált integrált szolgáltatási eszközök felhasználásával.

A projekt célcsoportja:

Közvetlen célcsoport

a) munkanélküli ellátásban nem részesülő regisztrált álláskereső

b) inaktív emberek

akik alacsony (8 általános, vagy az alatti) iskolai végzettséggel rendelkeznek, **továbbá az alábbiak közül legalább egy jellemzi őket:**

- cigányok/romák
- fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek
- szenvedélybetegek, vagy pszichés betegséggel küzdő emberek
- szegregált lakókörnyezetben élnek
- munkatapasztalattal nem rendelkeznek
- legalább 5 éve nem foglalkoztattak
- olyan inaktív személyek, akik sem a munkaügyi, sem a pályázó szervezet nyilvántartásában nem szerepelnek

Közvetett célcsoport:

- A projekt megvalósításában együttműködő szakemberek, szervezetek, a projektet támogató szervezetek, egyéb – az érintett célcsoporttal kapcsolatba kerülő intézmények, szervezetek (civil, egyházi, önszervező, érdekvédelmi szervezetek, Munkáltatók, Képzők)

A közvetlen célcsoport számára biztosított szolgáltatások

1. Felzárkóztató képzés 8 általános iskola alatti végzettségű személyek felzárkóztató képzése (600 óra) 8 fő részére
2. OKJ-s képzések:
  - OKJ-s Hegesztő képzés (1200 óra) 12 fő
  - Faesztergályos + fatermékgyártó képzés (400 + 600 óra) 10 fő
  - Lakástextil-készítő + lakástextil-összeállító képzés (600 + 200 óra) 10 fő
  - Egészségőr-fertőtlenítő - Egészségügyi kártevőirtó szakmunkás (800 óra) 8 fő
3. A célcsoport felkutatása, elérése, toborzása, tájékoztatása, motiválása
4. Az egyéni esetkezelésbe bevonandók kiválasztása, Diagnóziskészítés, Feltárás, Egyénre szabott fejlesztési és szolgáltatási terv készítése, Esetmenedzselés „Szolgáltatásszervezés”
5. Természetbeni, anyagi támogatás
6. Képzési támogatás

7. Alkalmassági vizsgálat
8. Csoportos foglalkozások: „Életmód - csoport” „Motivációs csoport” „Munkavállalási készségeket fejlesztő csoport” „Jövő-tervező csoport” „Személyiségfejlesztő csoport” „Felzárkóztató csoport” „Tanulásfejlesztő csoport” „Családok csoportja” „Önsegítő csoport”

Az intézmény együttműködő partnerei: Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Szolnoki Kirendeltség és Szolgáltató Központ, Szolnoki Cigány Kisebbségi Önkormányzat.

A projekt megkezdődött, a bevonni kívánt 40 cigány/roma származású ügyfél közül jelenleg 17 fő került be a projektbe.

Az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Szolnoki Kirendeltség és Szolgáltató Központ a szolnoki cigány/roma állástalan lakosság munkaerő-piaci helyzetének javításában, foglalkoztatásuk elősegítésében közreműködik. A nyilvántartott álláskeresők humánszolgáltatásait, egyéb szolgáltatásait vehetik igénybe. Képzésükhöz, foglalkoztatásukhoz támogatást biztosítanak.

Szolnok városban közel 1100 fő a szociálisan vagy mentálisan hátrányos helyzetben lévő aktívkorú nem foglalkoztatottak száma. Közülük a munkaügyi szervezettel, mint álláskereső évenként 200-300 fő működik együtt. A munkaügyi szervezet a rendelkezésére álló eszközökkel segíti a hátrányos helyzetűeket esélyeik javításában.

Ennek okait a projekt során folyamatosan kutattuk. Arra a megállapításra jutottunk, hogy a szegénység és reménytelenség olyan lelki deprivált állapotot eredményez a HHH. célcsoportban, amely minimalizálja a munkanélküli ellátásokkal való kapcsolatba kerülés valószínűségét. Ezen probléma csak egy ügyfélközpontú, fejlett empátiás érzékenységet mutató, a klienseket lakóhelyükön felkutató aktív program hozhat. Ezzel az attitűddel és képességgel az intézmények zöme nem rendelkezik.

A célcsoport kutatása során azt is megállapítottuk, hogy számukra a közfoglalkoztatás kizárólag alacsony társadalmi státuszú foglalkoztatási formákat kínál. Még ha erre némi magyarázatul szolgál is az iskolázatlanság és képzettség hiánya, ezen gyakorlat teljességgel figyelmen kívül hagyja az etno-kulturális szokás-, és hagyomány rendszerből fakadó cigány/roma célcsoporti igényeket.

Ez történik annak ellenére, hogy minden koncepcionális anyag és kultúr-antropológiai tanulmány rögzíti azon alapértéket, hogy „sikeres cigány/roma integráció nem mehet végbe a célcsoport szükségleteinek figyelembe vétele nélkül”. A kulturális másság elfogadásának hiánya jelentősen közrehat az inaktivitás jelen mértékének alakulásában.

Az önkormányzati közfoglalkoztatás 2009. áprilisi intenzív bevezetésekor gondolkodásunkat az határozta meg, hogy olyan alternatív munkaformákat hozzunk létre, melyek képesek kezelni a cigány/roma tradíciókból adódó csoport különbségeket és az inaktivitásból származó csekély munkaalkalmasságot, és párhuzamban számottevő társadalmi presztízsnövekedést eredményeznek.

Korábban már szoltunk a „cigány/roma mentorképzés”-sel megalapozott asszisztensi feladatkörök létrehozásáról, melyek főként gyermekjóléti-, családsegítői-, közösségfejlesztői-, környezet-rehabilitációs munkaköröket jelentenek. Teljesen újszerű kezdeményezés volt, az Önkormányzat jogszabályban rögzített, önként vállalható feladatai körében megjelenő - „közreműködés a közbiztonság helyi feladatainak ellátásában” – bűnmegelőzési projekt.

Előzményeiről röviden annyit, hogy 2008-ban a JNK-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitánysággal konzorciumban benyújtottunk egy bűnmegelőzési pályázatot az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumhoz. A „biztonságban a közterületeken az összefogás erejével” című pályázat a közrendvédelmi bírság előirányzatból - az országosan legmagasabb – 7 MFt-os támogatást nyerte el. Ennek releváns szakmai részét a Solnok Városi „Szegregátumok közbiztonsági fejlesztése” programrész jelentette, melynek keretében vizsgáltuk és elemeztük a Déli-iparterülethez tartozó Törteli-Motor úti szegregátumban zajló kriminológiai és kriminalisztikai folyamatokat.

A 6 hónap alatt keletkezett megállapításainkat feldolgozva rögzítettük a szegregátumokban zajló szubkulturális jelenséget, és azok kialakulásának, változásainak közreható tényezőit. Tudományos alapossággal vizsgáltuk a lehetséges aktív bűnmegelőzési rendszerek bevezetésének formáit, melyek közül a „közösségi bűnmegelőzés”-i filozófia mentén történő lokális beavatkozás mellett döntöttünk. Lényegét tekintve, a közbiztonság megteremtésében érintett valamennyi szereplő kompetenciáit újra határoztuk, felfektettük az együttműködés lehetséges kereteit, és megteremtettük az érintett területen élő szociálisan rászoruló regisztrált álláskeresők alkalmazásának feltételeit.

Létrehoztuk az önkormányzati közfoglalkoztatás „Közösségi Bűnmegelőzési Szolgálatát”-t, mely a SZKTT HSZK munkaszervezésben 18 fő közterületi foglalkoztatásával a Déli-iparterület bűnmegelőzési ellenőrzését látta el munkanapokon 07.30 és 22.00 óra közötti intervallumban.

A program gyors presztízs-növekedést jelent a benne résztvevők számára, hiszen az egyéni szükségletek körében kiemelkedő „biztonság” szolgáltatásában közreműködnek, és kompetenciáik az együttműködésben, valamint felkészítésben részt vevő rendőrség és közterület-felügyelet közrehatása révén gyorsan változnak.

Projektünk egy olyan időszakban kezdett magas szinten prosperálni, amikor az ország, de különösen a cigány/roma kisebbség nyugalma felkorbácsolta egy sorozat jelleget mutató, etnikai motivációjú erőszakos bűncselekmény sorozat. A program magas cigány/roma származású foglalkoztatott aránya biztosította a köznyugalom fenntartásának azt a szintjét, melyben megelőzhetően voltak az önbíráskodást előtérbe helyező lakossági akciók, és illegális önvédelmi reflexek kialakulása.

A bevontak kiválasztása során különös hangsúlyt kapott a terület-, és személy ismeret, így a hátrányos munkaerő-piaci pozíciójú alkalmazottak a lakóhelyükhöz tartozó ún. „komfortzónában” látták el feladatukat, munkavezetésüket számukra rentábilis, magasan kvalifikált mentor segítette. Jellemző, hogy a program elindulását követően tömegesen jelentkeztek cigány/roma származásúak bekapcsolódási szándékkal.

A programmal érintett terület közállapota látványosan javult, a jogsértések elkövetése időben és területileg átrendeződött. Az elmúlt 10 évben az első olyan időszokról számolhatunk be, amikor a területen lévő köztemetőben és külső környezetében a „Mindenszentek” megemlékezések idejében nem vált ismertté jogsértés.

A program olyan alternatív elemekkel is kiegészült, mely rendeltetéséhez jól illeszthető. A veszélyeztetett korcsoportokhoz tartozó egyedül élő, vagy beteg idősek rendszeres, visszatérő látogatása során szociális segítő munkákat is elvégeztek. Közreműködtek a ház körüli nehéz fizikai munkában - favágás, kaszálás, hólapátolás -, vagy biztosították az egészségügyi ellátásba jutás, nyugdíjkifizetés, bevásárlás, stb. zavartalanságát.

Eredményeinket a pályázatot kiíró IRM hasznosította, mely adalékok közrehatásaként született meg a „település ör” program. A rendszer kialakítása során, az alkalmazási feltételekben történt változások - szakmai képesítés, erkölcsi feddhetetlenség – a közcélú foglalkoztatásban nem érvényesíthető szempont, viszont elvárható szakmai cél.

Ezért 2010. évtől további minőség-fejlesztést hajtunk végre. A szolgálat beintegrálódik a Városi Közterület-felügyelet szakmai rendszerébe. Olyan struktúrát hozva létre, mellyel biztosítható a lakossági és önkormányzati igényből adódó létszámfejlesztés. A tervezett, 2010. március 01-től induló 50 fős kontingens lehetővé teszi valamennyi szegregátum közbiztonsági fejlesztését és a problémás területek rendszeres ellenőrzését.

A munkáltatói feladatokat a „*Munkalehetőség a Jövőért*” Szolnok Non-profit Kft. látja el, foglalkoztató a Városi Közterület-felügyelet. A foglalkoztató szervezeti struktúrájában a hatósági szakmai szintet jelentő közterület-felügyelők, a mellettük dolgozó „település örök” után, a „közösségi bűnmegelőzési szolgálat” alkalmazottai teszik komplexé a rendszert. Az elkülönülő kompetenciák és feladatkörök egyben a perspektívát is jelentik. A közcélú foglalkoztatottak számára a közalkalmazotti státusz komoly kitörési lehetőséget hordoz a szükséges kompetenciák és emberi alkalmasság megszerzése után.

A foglalkoztatás bővítéséhez szükséges egyes járulékos költségeket költségvetési források biztosítják, a bűnmegelőzési szolgálat 1,5 MFT-os forma-ruházati ellátását az integrációs szakfeladatból biztosítjuk.

Együttműködés mellett, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat, mint önálló foglalkoztató is megjelenik minden évben. Ily módon szociális segítők és közösségfejlesztők dolgoztak az Önkormányzatuknál. Feladatuk nem csak az iskolákkal, óvodákkal való napi kapcsolattartás volt, hanem segítettek a CKÖ irodáját felkereső kliensek szociális támogatási kérelmeik, közgyógyászati igazolvány kérelmeik, szociális bérlakás pályázataik elkészítésében is. Segítettek továbbá a közüzemi tartozást felhalmozó családoknak az adósságkezelési szolgáltatásokhoz való eljutásban, valamint a megszüntetett szolgáltatások újbóli igénylésében.

A cselekvési feladatterv alapján a munkabizottság nagy hangsúlyt fektetett a pozitív példák bemutatására, ezzel is elősegítve az intolerancia mérséklését.

Sajnos továbbra sem történt jelentős előrelépés a cigány/roma civil szervezetek foglalkoztatási programok mozgósítása érdekében történő bevonhatósága területén. Továbbra is szűk azon cigány/roma szervezetek száma, akik közreműködnek ezen munkába.

A munkabizottság a tárgyidőszakban 4 cigány/roma civil szervezet megalakulását segítette. Ezek között megtalálhatóak ifjúsági-, kulturális-, gasztronómiai-, és hagyományörző feladatokat vállaló egyesületek, melyek megalakulásához vagy működési elindulásához nyújtottunk szakfeladati támogatást, illetőleg szakértői közreműködést.

A foglalkoztatás területén a diszkrimináció elleni küzdelem az egyik fontos feladat, amely nagyon sok nehézségbe ütközik. A hátrányos megkülönböztetés bizonyítása igen nehézkes, előrelépés csak a cigány/roma civil és érdekképviseleti szervezetek működési támogatásával és hatékonyabb feladatvállalásával érhető el.

2.5. Informatika, kultúra, kommunikáció:

A cigány/roma kultúra a magyarországi nemzeti kulturális értékek szerves része, melynek ápolása és megismertetése fontos feladat. A kultúra megismertetése csak a kommunikáción és

a kultúrák közötti párbeszédén keresztül képes megvalósulni, ezért kiemelt szerepet kapott az Integrációs Programban is.

Évek óta folyamatosan kutatta a munkabizottság azokat a helyi kultúrköröket, folklór csoportokat, ahol megfelelő humánerőforrás és néprajzi-, művészeti tudás áll rendelkezésre a cigány/roma önazonosság erősítéséhez, a kulturális értékek közösségi tolmácsolásához. A korábbi évek alacsony finanszírozása és támogatása okán szinte teljesen eltűntek a szolnoki cigány/roma folklór csoportok, mely napjainkra hiányként jelentkezik Szolnok Város kulturális program-kínálatában.

Ezért a munkabizottság kezdeményezéseket tett a **városi cigány/roma kultúra emlékeinek felmérésére, és tematikus összegyűjtésére.**

Megfelelő partnerre találtunk a „Barna Gyöngyök” hagyományos örökségén épíkező Lóli Jag formális Folklór Együttesben, ahol évek óta folyik cigány/roma hagyományokon nyugvó kultúra közvetítés, zenei- és táncképzés.

A 2008 júniusában 12 roma dalból álló zenei gyűjtés digitális feldolgozásának és rögzítésének elvégzése után, a zenei gyűjtés mellé a tánc-zenei formáció képi megjelenítésének rögzítése is megtörtént, így lehetővé vált egy digitális, CD + DVD kiadvány elkészítése. A 2 lemezes digitális adathordozó „Szolnoki Fiúk II.” címmel készült el.

2009. évben a gyűjtés folytatódott, melyek közé bekerültek azon népi-, és népies dalok is, melyek népszerűségét az említett tematikus roma művészeti táborok során felhasználtunk és amelyek népszerűek a fiatal korcsoportok számára. Integrációs szakfeladatból támogattuk az anyag digitalizálását, és a „Szolnoki fiúk III.” címmel megjelent CD+DVD kiadványt 43 pld-ban meg is vásároltuk.

Az elkészült anyagokat elsődlegesen az önkormányzati nevelési-, oktatási intézményekben folyó ének-zenei és kulturális-, közművelődési tevékenységek támogatása céljából tesszük ingyenesen hozzáférhetővé.

Az említett művészeti táborok programjain résztvevő gyermekek és családjaik igényeire reagálva indítottunk az Újvárosi Általános Iskolában egy tanítási időn kívüli „roma táncház” programot. Az intézmény térítésmentesen biztosítja a foglalkozáshoz szükséges termet, a képző önkéntes közösségfejlesztőket, pedig az Ifjúságért Roma Egyesület.

A táncház munkájában résztvevő fiatalok nyilvános szerepléseinek és a minőségi munka feltételeinek biztosítása érdekében szakfeladati forrásból egy akusztikus gitár beszerzését támogattuk.

A városban megvalósult kulturális rendezvények körébe 2008. óta sikeresen valósítjuk meg **a cigány/roma rendezvények és műsorok integrálását.** „Szolnok a Tisza Fővárosa” projekt keretében a Tisza-parti Nyár rendezvényei körében jelentek meg elsődlegesen azok a tematikus népzenei, szórakoztató zenei és néptánc csoportok, amelyek gazdagították a kulturális program-kínálatot, és jól reprezentálták a szolnoki cigány/roma kisebbségi értékeket. A programok során 3 tematikus hétvégén 3 cigányzenekar, illetőleg folklór együttes és egy táncscsoport lépett fel, jelentős elismerést aratva.

A Cselekvési Feladatterv hagyományos programja a „PHRALIPE-TESTVÉRISÉG” Kulturális Fesztivál és Roma Hagyományőrző Főzőverseny, mely az 5. alkalommal a Széchenyi városrész „Zöld Ház” udvarán került megrendezésre. A rendezvény a korábbi időszakokban folyamatos fejlődést mutatott. A helyszínváltoztatás a rendezvény fejlesztését és közismertségének terjedését biztosította. A program két jól elkülöníthető tematikus részből

állt. Egy részről a hagyományos ételek főzőversenye, melyen mintegy 20-25 „bogrács” csapat nevezett, és ugyanennyi zsűrizésre alkalmas hagyományos étel került elkészítésre.

A fesztivál másik fontos programeleme a kulturális-, népi- népzenei csoportok fellépése volt. Egész napos szabadtéri színpadi műsor szórakoztatta az érdeklődőket, melyeken való részvétel természetesen ingyenes volt.

Azt is meg kell említeni, hogy a tervezett programok lényegesen gazdagabb műsorszerkezetet és több alternatív elfoglaltságot – sportverseny, kézműves bemutatók, gyermekfoglalkoztatók, vásár – tartalmaztak mint a korábbi években, köszönhetően a bevont partnereknek, kiemelten a SZKTT HSZK Gyermekjóléti Szolgálat munkatársainak. A szervezést és előkészítést végző CKÖ tevékenysége az előző évek munkaszervezési hiányosságait jelentősen csökkenteni tudta, egy népszerű és gazdag program kínálatú rendezvény realizálódott.

A cigány/roma hagyományos kulturális értékek integrálását sikeresen és tartósan biztosítani tudtuk a helyi kulturális programkínálat körében. A méltán népszerű Szolnoki Gulyás Fesztiválon minden évben biztosítjuk a cigány/roma húsételek ezen körének bemutatását. Az elmúlt évben a cigány/roma kisebbség reprezentánsa a Roma Gasztronómiai, Kulturális és Hagyományörző Egyesület volt, melynek megjelenését és hagyományos ételeik ingyenes kóstoltatásához támogatást nyújtottunk.

Talán az integrált kulturális programkínálat legjelentősebb 2009. évi eseménye az „Emlékezés színes álmai” című Roma Kortárs Festőművészek kiállítása volt, melyet a Szolnok Napja rendezvény sorozat eseményeinek körében szerveztünk meg.

Helyszíne a Damjanich J. Múzeum Galéria kiállító terme volt, melynek előkészítéséhez felbecsülhetetlen segítséget kaptunk a JNKSZ Megyei Múzeumok Igazgatóságától. A kiállítás anyagát az Oktatási Minisztérium és a Magyar Nemzeti Galéria támogatásával, a Néprajzi Múzeum, és a Magyar Művelődési Intézet anyagából, valamint Balázs János festőművész képeit Horn Péter magángyűjteményéből állítottuk össze.

A tárlat másfél hónapon keresztül volt látogatható, melyhez igényes album, tanulói foglalkoztató füzet, prospektusok készültek, és a nyitvatartás teljes idejében tárlatvezetés segítette az anyag mélyebb megismerését.

A képzőművészeti anyag mind mennyiségében, mind minőségében rendkívül impozáns és téma gazdag volt. A reprezentatív tárlat erősen tematizált többségi, vagyis nem cigány képzőművészet, ahol az idealizált személy-ábrázolással szemben, belülről fogalmaznak meg hiteles képet és életérzést a művészek. Ennek a mély etnikus életérzésnek és gondolkodásnak az adaptálását segítő, valamennyi önkormányzati intézménynek ingyenes vagy támogatott látogatási lehetőséget biztosítottunk.

A térítés-mentes körbe tartoztak a szociális-, gyermekvédelmi-, nevelési-, és oktatási intézmények. Az iskolák mind szervezett csoportos, mind egyéni tanuló látogatói kísérekkel együtt az ingyenes belépő mellé, meg kapták ingyenesen a foglalkoztató füzetet és a tárlatvezetést. Azon - előzetes időpont egyeztetéssel érkező - iskolai csoportok, akik az anyag művészeti feldolgozását is kérték, irányított foglalkozás során ismerhették meg az egyes művészek munkásságát és alkotói stílusát.

Amint érzékelhetjük a cigány csoportok nyelvi tagozódását, éppen úgy réteghelyzetüket tekintve is tagozódnak: a magasan kvalifikált - főként romungro - muzsikus rétegtől kezdve a még szegregált viszonyok között élő telepi cigány családok életviteléig széles skálát találunk.

A cigány/roma lakosság nyelvi és kulturális szempontból hasonlóan erősen tagolt kisebbség, ezért több nyelv és kultúrkör megőrzéséről kell egyidejűleg gondoskodni. A meglévő hagyományörző cigány/roma közösségek lényegében az utolsó olyan csoportok a magyar társadalomban, amelyekben a népi művészet a mindennapi élet szerves része. Napjainkban a cigány/roma kultúra értékeinek felfedezése a reneszánszát éli. A kisebbségi önkormányzati és civil képviselői szervezetek, a városi cigány kisebbségi társadalom régóta dédelgetett álma egy több funkcióval rendelkező közösségi ház, mely cigány/roma tudásközpontként is, megfelelő háttérrel biztosíthatna a cselekvési program kulturális feladatainak megvalósításához.

2.6. Egészségügy:

A meglévő ismereteink alapján az egészségügyben hatályos jogszabályok garantálják az esélyegyenlőséget, amely alapján városunk egészségügyi intézményeiben minden ellátott (beteg) egyaránt, megkülönböztetés nélküli ellátásban részesül.

A magyarországi és ezen belül a Szolnok városi cigányság demográfiai jellemzői hosszabb ideje igen jelentősen különböznek az országos átlagtól. A szegénységgel, a szociális helyzettel összefüggő élet- és lakáskörülmények, valamint a környezeti tényezők jelentősen befolyásolják a cigányok/romák egészségi állapotát, az egészséges élet elérésének és az ellátórendszerekhez való hozzáférés esélyeit.

Ugyanakkor a cigány lakosság egy része nem veszi igénybe azon szűrővizsgálati lehetőségeket sem, melyek valamennyi állampolgár részére ingyenesen elérhetőek. Ezért évek óta támogatjuk a mobil szűrővizsgálatok terjedését, melyek alkalmazkodva a kliens igényeihez és életvezetéséhez közelítik az egészségügyi ellátórendszert. Ebben a tárgykorban segítjük azon civil egészség megőrzési kezdeményezéseket is, amelyek egészségfejlesztési-, környezet-tudatosságot javító ismereteket közvetítenek. Tekintettel arra, hogy a HHH réteghez tartozók számára nehezen elérhetőek a gyógyvizes szolgáltatások, ugyanakkor körükben gyakoriak a szív-, és érrendszeri, valamint mozgásszervi betegségek, a Megyei népfőiskolai Társaság egészség megőrzési-, és életmód előadássorozatot szervezett idősek, különösen cigány/roma felnőttek számára, melyhez támogatást biztosítottunk.

3. Szolnok Megyei Jogú Város Anti-szegregációs Tervének eredményei:

Szolnok Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának módosításáról szóló 215/2008. (VII.24.) sz. határozatával Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése elfogadta, annak mellékletét képező Szolnok Anti-szegregációs Tervét és programját.

Az Anti-szegregációs Terv 2008-2015 közötti intervallumban elemzi és értékeli a Szolnok Városban végbemenő társadalmi és szegregációs folyamatokat, az azokban közreható okokat és feltárja a szükséges beavatkozások eszközeit, színtereit és módszereit.

Az ASZT célja, hogy csökkenjen a városban a szegregált körülmények között élő, hátrányos helyzetű, kiemelten a cigány/roma lakosság száma és aránya (úgy, hogy egyetlen szegregátum lakóinak száma se növekedjen), valamint hogy javuljon a hátrányos helyzetű, ezen belül hangsúlyozottan a cigány/roma lakosság életminősége és lakáskörülményei, különösen a szegregált területeken élők esetében.

A tervben megfogalmazott célok realizálása érdekében folyamatosan monitorozni kell a szegregációs folyamatokat. Az anti-szegregációs terv céljainak megvalósulását a rögzített indikátorok mentén nyomon kell követni.

Az ASZT 4.3.6.7. pontja rögzíti, hogy a szegretátumok és a szegregációs folyamatok elmélyülésével veszélyeztetett területek lakosságának helyzetéről *évente jelentést kell készíteni*. A monitorozási tevékenységet a Polgármesteri Hivatal Humán Igazgatósága végzi, támaszkodva a városban élő hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeit rendszeresen vizsgáló Integrációs Munkabizottság évente lefolytatott adatfelvételeire, valamint a szociális ellátórendszert működtető szakemberek és civil szervezetek munkájára.

A Humán Igazgatóság végzi az anti-szegregációs tevékenységek koordinálását és a monitoring rendszer működtetését, évente beszámolót készít a szegregátumok és azok lakóinak helyzetéről és az anti-szegregációs intézkedések eredményeiről. *A beszámoló részét képezi a Szolnok Megyei Jogú Város Integrációs Programjának teljesüléséről és az Integrációs Munkabizottság tevékenységéről készült éves beszámoló.*

Mindezek alapján elmondható, hogy a 2009. évi Integrációs Program végrehajtása során megvalósuló tevékenységekben már kiemelt figyelmet kaptak az ASZT célkitűzései.

Azt fontos kiemelni, hogy az ÖTM az Integrált Városfejlesztési Stratégia kimunkálásának végső stádiumában tette kötelezővé - és kijelölt szakértők biztosításával lehetővé - az ASZT mellékletkénti kimunkálását. Egy megyeszékhelyi építészeti-, kiviteli tervezéshez utólagosan rendkívül nehéz volt, egy zömében szociális beavatkozásokat tartalmazó felzárkóztató, hátrány-kompenzációs rendszert hozzárendelni. Még akkor is, ha annak létjogosultságáról és szükségességéről teljes szakmai konszenzus alakult ki, viszont a közép-, és hosszú távú infrastruktúrális beruházási tervekben adódó költségvetési tervezés annak forrásbiztosítását csak súlyos áldozatokkal tudta kezelni.

A legnagyobb kihívás elé a szegregátumok térbeli, és lakosság-arány szűkítését célzó város-rehabilitációs műszaki beavatkozások állították a költségvetést. Ennek ellenére a 2009. évi költségvetési rendelet 13.3.7 tartalék fejlesztési soron tartalmazta az „Anti-szegregációs Terv – szociális rehabilitáció” 51.393.00,-Ft-os forrását.

A tárgyévben készült egy hivatali intézkedési terv, mely rangsorolta azt a humán-, és műszaki technológiai beavatkozási sorrendet, amely ütemezés alapján végeztük munkánkat. Ennek megfelelően a 2009 évre tervezett Törteli-Motor úti szegregátum átfogó közműfejlesztési munkálatait megelőzően, a bontásra tervezett B sor 13 lakásának teljes kiürítését kellett elvégezni az ASZT Mobilizációs Terv-ben szereplő ütemezés és elvek betartásával. Ennek során 3 család elköltözése történt meg, minden esetben minőségileg magasabb életkörülmények közé.

Ez év őszére kiszámíthatóvá vált a 3 lakótömb bontásának ütemterve, így november hónapban kiírásra került annak közbeszerzési eljárása. Az eljárás sikeresen lefolytatásra került, a nyertes kihirdetése és a szerződéskötés megtörtént. A bontás befejezésének és a terület rendezett átadása 2010. március 31.-én esedékes.

Jelenleg folyik az út, járda, felszíni vízelvezetés, víz-, és csatornahálózat műszaki tervezése, kiviteli tervek engedélyeztetése. Tekintettel arra, hogy mindezen beruházások költségei a pénzügyi évben nem növelhetőek, egy költség-hatékony és szakmailag priorizált hivatali tervezés folyik.

Az előkészítő és érdekegyeztető csoportmunkák során kialakult az a technológiai sorrend, melyben helyet kapott a humán ágazat által képviselt szociális blokk kialakítása is. A bontás befejezését követően látványos változásokat hoz a közműfejlesztés, főként a rendszerváltás óta várt szilárd burkolatú járda és út.

A víz-, és csatorna fejlesztés csekély közvetlen életminőség változást hoz a szegregátumban élőknek, mivel a lefolytatott lakossági közvélemény kutatás alapján, a lakások komfortnövelő beruházási önrészét nem tudják vállalni. Ugyanakkor a közterületi csatorna megoldja az akut felszíni-, és kommunális víz elvezetésének problémáját, amely gyors környezeti-, és életminőség változást fog eredményezni.

Az Integrációs Program végrehajtásával elért területi eredményeink megtartását, és a mobilizációt támogató, korai beavatkozást középpontba helyező hátránykompenzáló, felzárkóztató szolgáltatások kialakítását teszi lehetővé a Törteli úti szociális blokk, mely az A sor 9-12 lakásaiban kap helyet.

Ebben 3 építészeti egységben, 4 funkció kerül kialakításra. A 9. számú lakrész összkomfortos gondnoki lakás, mely közcélú foglalkoztatással, határozott idejű szerződéssel kerül kiadásra. A 10.-11. lakrész egy közös egység, melyben un. szociális blokk – női-, férfi öltöző, fürdő, WC, mosókonyha - kerül kialakításra, a közösségi blokk pedig fejlesztő-, képző-, szolgáltató tevékenységek helység-szükségletét, ételmelegítő konyhát és kiszolgáló helyiségeket foglal magába.

A 12. lakrész a terület közbiztonságát támogató rendőri Körzeti Megbízotti Iroda lesz, melyhez rendelt státusz biztosításáról a Szolnoki Rendőr-kapitányság állományilletékes vezetőjével lefolytattuk az egyeztetést.

Szükséges hangsúlyozni, hogy a rendőrség területi jelenléte nem pusztán a szegregátum létezése okán merült fel. A körzeti megbízott hiánya a területen akut probléma, mint minden városi perem-területen, azt elsődlegesen a lakosok kezdeményezték.

Az önkormányzati fejlesztések során szükséges a keletkező vagyon és immateriális értékek megőrzése, védelme, mely bűnmegelőzési szemlélet képviselőjét a humán ágazat felvállalta.

Az általunk képviselt szakmai elvek értelmében, minden beruházás értékének minimum 5-10 %-ának megfelelő értékű vagyonmegőrző, bűnmegelőzési beruházásokra, fejlesztésekre is kell forrásokat biztosítani.

Ezt a gyakorlatot már bevezettük azon, a fentiekben taglalt, humán ágazati TANODA és Biztos Kezdet Gyermekek Háza projekt-fejlesztéseknél, melyeknél a gesztor önkormányzati támogatásra szorul. Mind két projekt vonatkozásában, melyek együttesen mintegy 80 millió forint fejlesztést jelentenek, átvállaltuk az intézmények aktív és passzív vagyonbiztonsági rendszerei kiépítésének költségeit.

A 2008/2009-es tanévben tovább folytatódott a Képesség-kibontakoztató és Integrációs felkészítés az Újvárosi Általános Iskola, Szent-Györgyi Albert Általános Iskola, Körösi Csoma Sándor Általános Iskola és Konstantin Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, és a Fiumei úti Általános Iskola meghatározott tanulócsoportjainak bevonásával. A 2009/2010-es tanévtől az Oktatási és Kulturális Minisztérium anyagilag nem támogatja a programot, mivel a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai és tanulócsoportban való elhelyezése a 11/1994. (VI.8.) MKM rendeletben előírtaknak nem felel meg. Ez azért sajnálatos, mert felmenő rendszerben, nagy energiát befektetve foglalkoznak a gyermekekkel és szüleikkel a pedagógusok, akiknek a többlet-munkáját ez által nem lehet anyagilag dotálni.

A Csallóköz úti Óvodában a Képesség-kibontakoztató és Integrációs felkészítés nem indult be, szintén a korábban említett, HHH arányok túllépése miatt. Ezt pótlandó az intézmény a cigány/roma kultúra megismertetését tartja legfontosabb feladatának. 2009. szeptemberétől a Hild Viktor Városi Könyvtár az óvoda épületében működő fiókkönyvtár helyiségeit kiürítette, és az óvodai csoportok rendelkezésére bocsátotta. Megnövekedett a gyermekek mozgástere, javultak a feltételek.

A szakterületet érintően Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlésének 304/2008. (IX.25.) számú közgyűlési határozatával elfogadott, Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervére épülő **Közoktatási Esélyegyenlőségi Program (Cselekvési Terv) készül.**

4. Pénzügyi beszámoló:

Tervezési alapegység: Humán szakfeladat célelőirányzatai- Szociális feladatok- Integrációs Program

sorszám	Támogatott – jogcíme	Összeg (Ft)
	Eredeti előirányzat	8 372 000,-
	Módosított előirányzat (2008 évi maradvány)	8 968 000,-
1.	Denevér Hangstúdió, Lóli Jag Folklor Együttes - zenei anyag digitlizálás támogatása	100.000,-
2.	Szolnok Városi Óvodák Egységes pedagógiai Szakszolgálat – nevelési intézmények egészségnevelési programjainak támogatása	300.000,-
3.	Foglalkoztatási Célú Non-profit Szervezetek Megyei Szövetsége – TANODA épületbiztonsági rendszer támogatása	511.813,-
4.	SZKTT HSZK BK Gyermek Ház vagyonvédelmi beruházás támogatása	364.878,-
5.	Cigány Kisebbségi Önkormányzat - V. Hagyományőrző Kulturális Fesztivál támogatása	500.000,-
6.	SZKTT HSZK BK Gyermek Ház pedagógiai-, és módszertani eszközszükséglet támogatása	672.984,-
7.	Foglalkoztatási Célú Non-profit Szervezetek Megyei Szövetsége – TÁMOP 3.3.5/A/08/1 TANODA pályázat kidolgozása, benyújtása	360.000,-
8.	Aba-Novák Kulturális Központ Non-profit és Közhasznú Kft. – TÁMOP 5.5.4.A-09/1 és B-09/1 kódszámú média pályázat kidolgozásának és benyújtásának támogatása	900.000,-
9.	PHESZ pénztár – HHH tanulói jutalmazási ünnepség műsorvezetés költsége	25.000,-
10.	PHESZ pénztár – mobil foglalkoztató projekt pavilon klts.	41.970,-
11.	Denevér Hangstúdió Bt. - 43 db autentikus CD+DVD megrendelése	150.500,-
12.	PHESZ pénztár – mobil foglalkoztató projekt, sörpadok klts.	39.890,-
13.	Spar Magyarország Kft. – vásárlási utalvány beszerzés tanulói jutalmazáshoz	400.000,-
14.	JNKSZ Megyei Múzeumok Igazgatósága, foglalkoztató füzet	49.800,-
15.	JNKSZ Megyei Múzeumok Igazgatósága, interaktív foglalkozás klts.	49.800,-
16.	PHESZ Pénztár- HHH tanulói jutalmazás, tárgyjutalom	49.445,-

17.	PHESZ Pénztár- HHH tanulói jutalmazás, oklevél + fellépők klts.	31.000,-
18.	Rátai és Társa Kár-mentő Kft – rágcsló-gyérítés	375.000,-
19.	Kolompár József vállalkozó – Törteli gyommentesítés, takarítás, épület-fertőtlenítés	400.000,-
20.	PHESZ - eszközbeszerzés	38.405,-
21.	Szolnoki Cigány Kisebbségi Önkormányzat HHH tanulók Mikulás ünnepség támogatása	250.000,-
22.	Ifjúságért Egyesület terembérllet – civil fórum támogatása	49.000,-
23.	Szolnoki Gyerme-, és Ifjúsági Közalapítvány – CKÖ gyermektábor szállás, étkezés támogatása	152.000,-
24.	Megyei Múzeum – Kortárs Roma festőművészek kiállítása, kedvezményes jegy	46.800,-
25.	Megyei Múzeum – Kortárs Roma festőművészek kiállítása, prospektus klts.	33.000,-
26.	Belvárosi Plébánia – „Tisza Tábor” támogatása	300.000,-
27.	Ifjúságért Roma Egyesület – eszköz-beszerzés támogatása	47.900,-
28.	Megyei Múzeum – Kortárs Roma festőművészek kiállítása, foglalkoztató füzet	44.400,-
29.	Libri Könyvkereskedelmi Kft. – roma könyvtári fejlesztés	49.680,-
30.	Újvárosi Diáksport Egyesület – Ugróköteles EB támogatás	180.800,-
31.	Roma Gasztronómiai, kulturális és Hagyományörző Egyesület – Gulyás Fesztivál szereplés támogatása	57.000,-
32.	SZKTT HSZK Cigány/roma Hagyományörző Művészeti Tábor támogatása	618.892,-
33.	Etnikai népfőiskolai Társaság – Cigány/roma rekreációs kirándulás és egészségfejlesztési előadások támogatása	63.000,-
34.	Szolnok Városi Óvodák Egységes pedagógiai Szakszolgálat – Családi közösségfejlesztő kirándulás	85.000,-
35.	Galéria Gasztro Kft. – Roma Kortárs Kiállítás sajtó-, és állófogadás klts.	250.000,-
36.	Munkaerő-piaci menedzser projekt személyi kiadásai	872.000,-
	Előirányzat felhasználás	8.459.957,-
	2009. évi maradvány	508.043,-

2009. évi elnyert integrációs pályázati támogatások

sorszám	Támogatott – jogcíme	Összeg (Ft)
1.	IRM Közigazgatási bíróság fejezetből – Közterületek biztonságának javítása - Szolnoki Szegregátum projekt	7.000.000,-
2.	SZKTT Humán Szolgáltató Központ - BIZTOS KEZDET GYEREK HÁZ	53.387.130,-
3.	SZKTT HSZK - TÁMOP 5.2.2-08/1 Gyermek és fiatalok integrációs programjai „A”komponens „HERKULES” PROJEKT	17.723.063,-
4.	SZKTT HSZK - TÁMOP-5.3.1./08/2. „Első lépés” projekt - alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai	79.045.380,-
5.	FOCENOSZ – TÁMOP 3.3.5/A/08/1 TANODA projekt	22.000.000,-
6.	Aba-Novák Kulturális Központ Non-profit és Közhasznú Kft – roma és fogyatékkal élő személyek képzése média szakmákra	43.859.715,-
	Elnyert összes támogatás	223.015.288,-

Tisztelt Közgyűlés!

A fentiekben szereplő beszámoló tárgy szerű, és a szakmai relevanciákat értékelő összefoglalása a Integrációs Munkabizottság Cselekvési Feladattervi célkitűzéseinek tárgyidőszaki teljesüléséről. A rögzített adatok biztató eredményeket mutatnak, melyek jövőbeni megtartása, fenntarthatóságának biztosítása komoly kihívás elé állítja önkormányzatunkat, partnereinket és valamennyi érdekeltet.

Egyrésztől láthatóan bővíteni szükséges a társadalmi integrációra bevonható források körét és mértékét, másrésztől olyan technikákat is ki kell fejleszteni, amelyekkel a megkezdett folyamatok támogathatóak, az elért eredmények megtarthatóak, és amelyekkel megelőzhetőek a szegregált társadalmi viszonyok terjedése, illetőleg újratermelődése.

A munka-beszámolóknak nem célja a megvalósítók teljesítmény-értékelése. Ennek ellenére célszerű jelezni, hogy az e körben folytatott munka újabb mechanizmusok beindulását, a civil szektor élénkülését is indukálta. A tárgyidőszakban 4 újabb civil szervezet létrejöttéről számolhatunk be, melyekkel való együttműködés további lehetőségeit tárhatja fel a cigány/roma kultúra képviselői és a deprivált helyzetben lévők társadalmi integrációjának elősegítésében.

Feltétlenül hangsúlyozni szükséges, hogy a munkabizottság névváltoztatását és a strukturális korrekciót a célszerűség indukálta, mely beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Hosszú távú integrációs programot ma már csak úgy lehet készíteni, hogy abban megjelenik a készítők és alkalmazók esélyegyenlőségi politikája, és az önkormányzat valamint intézményei kiemelt felelősséget és szerepet vállalnak a rászorulóknak támogatásában. Szándékaink szerint az Integrációs Program folyamatos fejlesztése azon feltételek megteremtésének rendelődik alá hosszútávon, amelyek segítségével bárki hozzáférhet a fejlődést és az életkörülmények javulását szolgáló feltételekhez, közszolgáltatásokhoz.

**SZOLNOK MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
INTEGRÁCIÓS PROGRAMJÁNAK
CSELEKVÉSI FELADATTERVE**

1. Jogegyenlőség érvényesítése

a. A halmozottan hátrányos helyzetű, főként cigány/roma származású lakossági szükségleteken alapuló időszakos vagy rendszeres tanácsadó- és jogsegély-szolgáltatás, valamint jogegyenlőségi koordinációs szakmai fórum működtetési feltételeinek biztosítása.

A szükségletekre épülő jogsegély-szolgáltatás, főként az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium jogi segítségnyújtó- és antidiszkriminációs szolgáltatások hozzáféréseinek és népszerűsítésének támogatásával, lehetőleg olyan elismert, szakmai ismerettel és tapasztalattal rendelkező szervezettel illetőleg szakemberekkel, amelyek elfogadottak a hátrányos helyzetű, elsősorban cigány/roma származású lakosok között.

Határidő: 2010. december 31.

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

b. Szakmai, szakmaközi konferencia, egyeztetések, fórumok, tapasztalatcserék folytatása. A települési esélyegyenlőségi és anti-diszkriminációs kiadvány igény szerinti sokszorosítása, eshetőlegesen szükség szerinti átdolgozása, mely tartalmazza a jogegyenlőség biztosításában Szolnok városban tevékenykedő szervezetek leírását, azok feladatkörét, elérhetőségüket és a jogi segítségnyújtás igénybevételének módozatait.

Határidő: 2010. 06. 30., majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

2. Életminőség javítása, közösségi szocializáció

a. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia mellékletét képező Anti-szegregációs Tervhez igazodóan a szegregált területeken lévő önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások, telepszerű lakókörnyezetek rehabilitációjához, és anti-szegregációs beavatkozásaihoz kapcsolódóan folytatni kell a tervezési, előkészítési folyamatot. A Mobilizációs Terv ütemezése alapján, támogatni kell a Törteli úti elköltöző családok beilleszkedését segítő szociális szolgáltatások fejlesztését.

A területi szegregáltság teljes megszüntetéséig szociális rehabilitációs programokkal, közösségi szociális funkciók kialakításával, környezeti és egészségügyi ártalomcsökkentő programokkal kell elősegíteni a rászorulóknak életkörülményeinek javítását.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

b. Tovább kell folytatni a hátrányos helyzetű, kiemelten a cigány/roma fiatalok szabadidős, sportolási és táboroztatási lehetőséghez való hozzájutásának javítását, ösztönözve és elősegítve az egyéb önkormányzati és külső forrás bevonását e célra.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

c. Kiemelten azon alapfokú nevelési, oktatási intézményekben, valamint korai beavatkozást középpontba állító hátránykompenzáló projektek során, ahol jelentős számban koncentrálnak fogyasztási-, és lakáskörülményi szegénységben élő kiskorúak, lehetőség szerint támogatni kell az intézményi integrációs programok megvalósításának folyamatát. Segíteni kell az egészségügyi-, higiéniai-, és érzelmi nevelést célzó szocializációs gyakorlatokat, kommunikációs nevelést, a szülői-, családi-, és közösségi együttműködés keretében szervezett rendezvények, programok megvalósítását.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

d. Folytatni kell a szegregátumok és perifériás területeken élők biztonságát növelő önkormányzati bűnmegelőzési programokat, és támogatni kell a helyi közösségek önvédő képességét növelő kezdeményezéseket, a tolerancia-erősítő, valamint a közterületek közösségi használatba vételét célzó programokat.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

3. Oktatás, képzés

a. „A hátrányos helyzetű tanulók elismerésére kidolgozott elvek alapján, tovább kell folytatni a Szolnok Megyei Jogú Város területén állandó lakóhellyel rendelkező tanulmányi, kulturális, művészeti, közösségi és sport területen kiemelkedő tevékenységet végző hátrányos helyzetű, elsősorban cigány/roma származású tanulók jutalmazását, évi egy alkalommal.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Oktatási intézmények vezetői

b. Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata integrációs és anti-szegregációs céljaival összhangban, meg kell vizsgálni egy települési „ integrációs szakmai díj” bevezetésének lehetőségét, a Szolnok városban állandó lakhellyel rendelkező halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi réteghez tartozók életkörülményeinek javításában, a rászorulóknak társadalmi hátrányainak kompenzálásában kiemelkedő teljesítményt nyújtó és példaértékű áldozatvállalást tanúsító szakemberek elismerésére, évi egy alkalommal.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

c. A cigány/roma tanulók érettségit adó középfokú oktatási intézményekbe való bekerülésének elősegítése céljából képességfejlesztő és tehetséggondozó felkészítő képzések és programok - kiemelten a TANODA - támogatása, valamint felsőfokú képzésbe történő bejutást támogató rendszerek fejlesztése.

Határidő: 2010. december 31., majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Valamennyi oktatási intézmény vezetője

d. Lehetőség szerint azon közoktatási intézményben, ahol jelentősebb számban tanulnak cigány/roma tanulók, el kell érni, hogy olyan cigány/roma származású, illetve romológus szakképzettséggel rendelkező szociális munkást, pedagógiai asszisztenst vagy szabadidő szervezőt alkalmazzanak, akik közvetlenül is segíthetik a tanulni vágyó fiatalokat.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Valamennyi oktatási-nevelési intézmény vezetője

e. Ki kell dolgozni annak feltételrendszerét, hogy azon közoktatási intézményben, ahol erre igény mutatkozik a cigány nyelvi, művészeti és népismereti oktatás megszervezésre kerüljön.

Határidő: 2010. szeptember 30. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Valamennyi oktatási-nevelési intézmény vezetője

f. Tovább kell folytatni és a megkezdettek szerint, tájékoztató és szervező munkával elő kell segíteni az érintettek minél szélesebb körének részvételét az alábbi célcsoportok és célok vonatkozásában:

f.a./ 8 osztályt el nem végzett személyek motiválása az általános iskolai tanulmányaik befejezésére,

f.b./ valamint az ezt követő első szakma megszerzésére,

f.c./ cigány származású munkavállalókat alkalmazó vállalkozások támogatása,

f.d./ a szakmai gyakorlatot biztosító cégek ösztönzése.

Határidő: 2010. december 31. illetve folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

g. Tovább kell folytatni a pedagógusok – lehetőleg akkreditált – romológiai továbbképzését, valamint a DIFER mérés képzési lehetőség és szükséges mérőeszközök bevezetésének vizsgálatát. A romológia képzést ki kell terjeszteni a középfokú oktatási intézményekre is.

Határidő: 2010. december 31. illetve folyamatosan

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

h. Tovább kell folytatni Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatához tartozó azon köztisztviselők, és közalkalmazottak, valamint a szolnoki szociális ellátásban dolgozók és a közfoglalkoztatásban foglalkoztatott segítők romológiai továbbképzését, akik munkájuk során kapcsolatba kerülnek cigány/ roma származású állampolgárokkal.

Határidő: 2010. december 31.

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

4. Foglalkoztatási célok eléréséhez szükséges eszközrendszer

a. Foglalkoztathatóság növelése érdekében a foglalkoztatás elősegítésében és a munkanélküliek ellátásában feladatokkal rendelkező intézményekkel és szervezetekkel szoros együttműködés

további erősítése, elsődlegesen a MUNKAERŐ-PIACI MENEDZSER program folytatólagos közcélú foglalkoztatási moduljához rendelve, az alábbi célok, prioritások tekintetében:

a.a./ felzárkóztató képzések

a.b./ esélyjavító motivációs, kommunikációs, munka-erőpiaci készségfejlesztő programok, családtámogatások,

a.c./ iskolarendszeren belüli felnőttképzésben és iskolarendszeren kívüli betanító, OKJ-s képzésben való részvétel,

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

b. Esélyegyenlőség biztosításához szükséges feltétel- és eszközrendszer kidolgozásának folytatása, kiemelt figyelemmel az alábbiakra:

b.a./ pozitív példák bemutatása, amely mérsékelheti az intoleranciát,

b.b./ határozottabb fellépés a negatív diszkrimináció ellen, a cigány/roma érdekképviseleti szervezetek aktív közreműködésével,

b.c./ kapcsolatfelvétel Szolnok Megyei Jogú Városban működő jelentősebb munkáltatókkal a cigány/roma lakosság foglalkoztatásnak élénkítése céljából, részvétel a munkáltatók érdekképviseleti szerveinek fórumain,

b.d./ a média bevonása kapcsán pozitív előremutató példák, események, sikeres pályázati programok bemutatása,

b.e./ célcsoportri esélynövelő fórumok, szociális rehabilitációs programok létrehozása cigány/roma civil szervezetek bevonásával.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

c. Foglalkoztatási szint emeléséhez szükséges feltételrendszer kidolgozása az alábbi prioritások vonatkozásában:

c.a./ cigány/roma szervezetek felelősségvállalása a cigány/roma lakosság mozgósításában, a programban való bennmaradás biztosításában,

c.b./ cigány/roma civil szervezetek megerősítése,

c.c./ cigány/roma civil szervezetek mentori (segítő) hálózatának kialakítása,

c.d./ városfejlesztési beavatkozások során a helyi munka-intenzív szektorok bővítése,

c.e./ a vállalkozóvá válás segítése az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Szolnoki Kirendeltség és Szolgáltató Központ eszközrendszerének felhasználásával. A vállalkozni szándékozók részére tájékoztatók szervezése, szaktanácsadás biztosítása,

c.f./ a cigányok/romák munkaerő-piaci integrációját támogató programok, pályázati lehetőségek feltárása.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

d./ A közfoglalkoztatás keretében történő munkavégzés támogatása és feltételrendszerének javítása mellett, folytatni kell a foglalkoztatási szint emelése érdekében a közcélú foglalkoztatás új területeinek kutatását és szervezését, a cigány/roma szervezetek és mentorok támogató tevékenységének fokozásával.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

5. Informatika, kultúra, kommunikáció

a./ Elősegíteni és támogatni kell Szolnok városban a cigány/roma kultúra értékeinek és emlékeinek felmérését a Cigány Kisebbségi Önkormányzat, valamint civil szervezetek és aktivisták bevonásával. A felmért és összegyűjtött kulturális értékeket és emlékeket lehetőség szerint kiadványba kell foglalni.

Határidő: 2010. december 31.

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Cigány Kisebbségi Önkormányzat

b. Meg kell vizsgálni a cigány/roma kulturális és nyelvi értékeket megjelenítő katalógusok elkészítésének lehetőségét, digitális rendszerbe történő rögzítését, továbbá Szolnok város honlapján cigány kisebbség értékeit tartalmazó, közérdekű információkat és programokat közvetítő integrált megjelenés lehetőségét.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatos

Felelős: területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Cigány Kisebbségi Önkormányzat

c. Szolnok városban jelentkező igények felmérését követően a cigány/roma kulturális - tehetségkutató, folklór, tematikus, szórakoztató - rendezvényeknek, lehetőség szerint a városi rendezvények körébe történő integrálásának elősegítése, a hagyományörző csoportok nyilvános szerepléséhez szükséges eszközök és feltételek biztosításának támogatása.

Határidő: 2010. december 31.majd folyamatos

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Cigány Kisebbségi Önkormányzat

d. Cigány/roma írott sajtó terjesztése, bővítése annak érdekében, hogy minél több anyanyelvi érték és információ jusson el a lakossághoz, a cigány/roma programokat érintően, több pozitív példa és gyakorlat bemutatása.

Határidő: 2010. december 31. majd folyamatos

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Cigány Kisebbségi Önkormányzat

e. Közreműködés az Integrált Városfejlesztési Stratégia Nyugati Városrészi akcióterületén tervezett Kulturális Centrum és Közösségi Ház funkcionális kialakításában és működtetési koncepciójának kimunkálásában, össze kell gyűjteni a modellezhető igények és elképzelések felmérését a cigány/roma kisebbségi érdekképviselők és civil fórumok bevonásával.

Határidő: 2010. december 31.

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Cigány Kisebbségi Önkormányzat

6. Egészségügy

A halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, kiemelten a szegregált lakókörnyezetben élők egészségügyi állapotának javítása érdekében, az ingyenesen igénybe vehető egészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzése, elősegítése, a szociálisan rászorulóknak számára helyben történő mobil szűrés feltételeinek biztosítása, valamint a hátrányos helyzetű közterületek közegészségügyi feladatainak támogatása.

Határidő: 2010. december 31.majd folyamatosan

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság

Cigány Kisebbségi Önkormányzat

7. Értékelés

a. Az Integrációs Munkabizottság által végzett éves munkát, valamint az Anti-szegregációs Terv feladatainak végrehajtását, illetőleg megvalósítását minden évben egy alkalommal értékelni kell.

Határidő: 2011. március 31 .

Felelős: a területért felelős alpolgármester

A végrehajtásban közreműködik:

Humán Igazgatóság

Integrációs Munkabizottság